

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

21 NOVEMBER 1990

ONTWERP VAN DECREET

houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1991

VERSLAG

namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer J. Dufaux
aan de Commissie voor Financiën en Begroting

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Jozef Bosmans.

Vaste leden : de heren F. Aerts, G. Beerden, Jos Bosmans, E. Vandebosch, J. Van Looy, A. Van Nevel ;

de heer J. Dufaux, mevrouw O. Lefebvre, de heren J. Sleenckx, J. Timmermans ;

de heren Jozef Bosmans, E. De Groot, P. Vandermeulen ;

de heren M. Capoen, J. Caudron.

Plaatsvervangers :

de heren J. Ansoms, F. Cauwenberghs, J. De Seranno, mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer R. Van Rompaey ;

de heren C. Lisabeth, P. Matthys, D. Van der Maelen, J. Verheyden ;

de heren R. Daems, J. Laverge, W. Van Renterghem ;

mevrouw F. Brepoels, de heer E. Van Vaerenbergh.

Zie :

8 (1989-1990)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

— Nrs. 2 en 3 : Amendementen

— Nr. 4-A : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en
Externe Aangelegenheden

- Nr. 4-B : Verslag namens de Commissie voor Cultuur
- Nr. 4-C : Verslag namens de Commissie voor de Media
- Nr. 4-D : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming
- Nr. 4-E : Verslag namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid
- Nr. 4-F : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt
- Nr. 4-G : Verslag namens de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling
- Nr. 4-H : Verslag namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

6 (1989/4990)

- Nr. 1 : Toelichtingen

INHOUD

Blz.

1.	Toelichting door de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting	
A.	De realisatie van het Mina-plan in 1990	
1.	Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen	4
2.	Het ontwerp afvalstoffenplan 91-95	7
3.	MINA-fonds	9
4.	Waterzuivering in 1990	10
5.	Mestdecreet	12
6.	De Commissie Bocken	12
7.	De geïntegreerde milieuvergunning	12
8.	Het Vlaams impulsprogramma voor milieutechnologie (VLIM)	13
9.	Milieuheffingen	14
10.	Mina-Raad	16
11.	Bosdecreet	16
12.	Jacht en visserij	17
13.	Drinkwatervoorziening	18
B.	Beleidsopties voor 1991	19
C.	De begroting 1991	20
II.	Bespreking	27
III.	Stemmingen	34
	Bijlagen :	
1.	Interuniversitaire Commissie voor de herziening van het milieurecht in het Vlaamse Gewest	48
II.	Algemene structuur Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	51
III.	Structuur van het departement leefmilieu en infrastructuur	52
IV.	Structuur van de Administratie Milieu, Natuur en Landinrichting	53
V.	Overzicht van de Gewestelijke Milieudiensten	54
VI.	Evolutie Beleidsruimte Mina-beleid	55
VII.	Evolutie Betalingskredieten Mina-beleid	56
VIII.	Evolutie Milieuheffingen	57
IX.	Evolutie Machtigingen Mina-fonds	58
X.	Begrotingsvoorstel 1991	59
	— Schema evolutie beleidsruimte	59
	— Mina-fonds — Machtiging 1991	59
	— Overzicht voornaamste niet-gesplitste kredieten	60
XI.	Uitvoeringstoestand investeringsprogramma 1990	62
XII.	Overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de GIMV	64
XIII.	Toelichtingen bij de middelen- en uitgavenbegroting (Stuk 6 (1989-1990) – Nr. 1) – Errata	67

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft tijdens haar vergaderingen van 13 en 14 november 1990 de aan haar beoordeling toegewezen artikelen en secties van de tabel van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991, onderzocht en besproken.

1. INLEIDING DOOR DE HEER T. KELCHTERMANS, GEMEENSCHAPSMINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN LANDINRICHTING

Ter inleiding

Op 14 februari 1990 legde de Gemeenschapsminister twee beleidsplannen voor : het „Vlaamse milieubeleidsplan en het Vlaamse natuurontwikkelingsplan”.

Deze plannen bevatten de concrete uitwerking van zijn uitgangspunten en beleidsopties uiteengezet in het MINA-plan 2000.

De Vlaamse Regering heeft in de loop van 1990 verregaande beslissingen genomen in uitvoering van dit vernieuwd en planmatig milieu- en natuurbeleid in Vlaanderen.

Deze beslissingen hebben betrekking op :

- de begroting 1991 ;
- de herstructurering van de diensten van de Vlaamse Regering met inbegrip van de parastatalen
- de reorganisatie van de waterzuivering in Vlaanderen ;
- belangrijke ontwerpen van decreet : MINA-fonds, MINA-Raad, mestdecreet ;
- het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie (VLIM).

Eveneens ligt thans het ontwerp afvalstoffenplan ‘91-‘95 ter consultatie.

De bereikte consensus — na ruim overleg in en met de SERV en de VALRALE — wordt nu omgezet in politieke beslissingen waardoor het milieu- en natuurbeleid voor de jaren ‘90 over veel meer middelen en aangepaste structuren beschikt om met des te meer kans op slagen het ecologisch herstelbeleid in Vlaanderen door te voeren.

Bij het opmaken van de plannen werd voortdurend voor ogen gehouden dat naast de meerjarenplanning de financiële implicaties dienden te leiden tot het voorzien van de nodige middelen om dit beleid op het terrein waar te maken.

De begroting 1991, die „groener” is dan ooit, is dan ook de verdere stap in de consequente uitvoering van het MINA-Plan 2000, waardoor Vlaanderen in het kader van de Europese Gemeenschap kan verder werken aan zijn duurzame ontwikkeling.

A. DE REALISATIE VAN HET MINA-PLAN IN 1990

1. Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen

Op 14 februari 1990 werden twee concrete beleidsplannen 90-95 voorgelegd : het Vlaams milieubeleidsplan en het Vlaams natuurontwikkelingsplan.

Deze plannen bevatten de concrete uitwerking van de uitgangspunten en beleidsopties, die in het MINA-plan 2000 werden uiteengezet. Daarbij werd rekening gehouden met de vele adviezen, standpunten en reacties, die over het MINA-Plan werden ontvangen.

Het Vlaamse milieubeleidsplan en het Vlaams natuurontwikkelingsplan vormen een belangrijke stap in de uitwerking van één van de belangrijkste beleidsopties van de Gemeenschapsminister, namelijk de noodzaak van een planmatige aanpak.

Hierbij vindt u een overzicht van de krachtlijnen van het Vlaams milieubeleidsplan en het Vlaams natuurontwikkelingsplan.

De basisdoelstelling van het Vlaams milieubeleidsplan is het waarborgen van „duurzame ontwikkeling” dit wil zeggen een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Een dergelijke duurzame ontwikkeling kan pas worden gegarandeerd als de omvang van emissies en afvalstromen op een structurele wijze afneemt, waarbij ingrepen in de aard en de omvang van produktie en consumptie noodzakelijk zijn.

Het ontworpen milieubeleid is brongericht waarbij actieplannen voor diverse doelgroepen worden uitgewerkt. Het voorgestelde beleid is tevens effectgericht, waarbij de effecten op diverse thema's worden onderzocht (verzuring, vermisting, verspilling, verstoring, verdroging, . . .)

Om de verzuring in Vlaanderen tegen te gaan dienen de verzurende emissies in de lucht (NO_x, SO₂ en NH₃) gevoelig te worden verminderd. Daarbij gelden volgende doelstellingen :

- de reductie van de totale verzurende emissies dient ten opzichte van 1980 tegen 2000 84 % te bedragen voor SO₂, 30 % voor NO_x en 20 % voor NH₃. Deze emissiereducties beogen een maximale verzurende depositie tot 2.400 mol/ha/jaar tegen 2000. Om dit te bereiken zijn in het kader van het milieubeleidsplan maatregelen voorgesteld voor volgende doelgroepen : verkeer en mobiliteit, elektriciteitsproduktie, industrie en landbouw ;

- om de verzurende emissies van het toenemend verkeer (vooral NO_x) conform de algemene doelstellingen te verminderen zullen technische ingrepen (onder andere de versnelde invoering katalysator) niet volstaan. Er dringen zich ook volumemaatregelen op, die in het kader van een globaal mobiliteitsbeleid zullen moeten worden uitgewerkt ;

- om de verzuring gevoelig te verminderen zal de verzurende emissie van de elektriciteitsproduktie drastisch dienen te worden verminderd. Voor de grote stookinstallaties (vooral elektriciteitsproduktie) dient de emissie van SO₂ tegen 1998 met 60 % te worden gereduceerd ten opzichte van 1980 ; de NO_xemissie dient hier eveneens met 40 % ten opzichte van 1980 verminderd. Ook hier zullen technische maatregelen alleen niet volstaan, zodat een gedurfd beleid inzake rationeel energieverbruik een ecologische prioriteit zal zijn ;

- de verzurende emissies van de industrie (procesmatige emissies) moeten evenzeer worden beperkt (vooral SO₂) aan de hand van strengere emissienormen, gebaseerd op het bereiken van de vooropgestelde doelstellingen ;

- de verzurende emissies in de lucht van de landbouw moeten evenzeer worden beperkt (- 20 % ten opzichte van

1980 tegen 2000). Daartoe is een mestactieplan uitgewerkt met het oog op een ecologisch verantwoorde mestuitspreiding.

De doelstellingen inzake kwaliteit van het oppervlaktewater blijven deze, door de Vlaamse Executieve in 1987 vastgesteld. Om deze te bereiken zal een brongerichte aanpak worden gestimuleerd via strengere vergunningen en hogere heffingen. Daartoe worden volgende structurele maatregelen genomen :

- versnelde uitbouw van het emissie- en immissiemeetnet voor oppervlaktewater in Vlaanderen ;
- opstelling vuilvrachtbalansen per zuiveringssector ;
- vergunningen- en inspectiebeleid afgestemd op het immissiebeleid ;
- verfijnde toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” via een nieuwe berekeningsmethode voor de bepaling van de geloosde vuilvrachten, uitbreiding tot alle vervuilers (inclusief lozing op oppervlaktewater) en koppeling „waterverbruik – verontreiniging” voor gezinnen en kleine ondernemingen ;
- versnelde realisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur via hogere investeringen met een nieuwe structuur inzake investeringen en exploitatie.

Als doelstelling voor het vermestingsbeleid geldt het bereiken van een ecologisch evenwicht tussen toediening enerzijds en onttrekking anderzijds van nutriënten (N, P) aan de bodem.

Daartoe wordt voorgesteld algemene bemestingsnormen voor N en P vast te stellen in functie van dit evenwicht. Om die doelstelling te bereiken wordt voorgesteld :

- inventarisatie (via aangifteplicht) van de mestproductie (dierlijke en kunstmest) met het oog op het opstellen van nutriëntenbalansen ;
- vaststellen van mestoverschotten per bedrijf ;
- instellen van mestheffingen op mestoverschotten ;
- organisatie van de mestbank om bestaande mestoverschotten op ecologisch verantwoorde wijze af te zetten ;
- bevordering van het wetenschappelijk onderzoek inzake ecologische bemesting en milieuvriendelijke landbouw ;
- gecontroleerd vestigingsbeleid voor intensieve veeteelt.

In het kader van de internationale aanpak van de verandering van het klimaat (broeikaseffect) dient in Vlaanderen de CO₂-emissie met 2 % per jaar te verminderen. Daartoe is vooral een vermindering van verbranding van fossiele brandstoffen via een rationeel energieverbruik vereist. Tevens dient het gebruik van CFK's tegen 1998 beëindigd te worden.

Om de verspreiding van gevaarlijke stoffen tegen te gaan en de ermee gepaard gaande risico's voor mens en milieu te beperken zullen emissiebeperkingen worden vastgesteld. Om risico's te onderkennen en te beheersen zal het veiligheidsrapport verplicht worden.

Het vernieuwd afvalstoffenbeleid is prioritair gericht op voorkoming en recyclage. De verwijdering wordt beperkt tot onvermijdbare afval via verbranding en/of via uitzonderlijk gecontroleerd storten dat geminimaliseerd zal worden (zie verder ontwerp afvalstoffenplan *91-'95).

Het Vlaams natuurontwikkelingsplan heeft als basisdoel-

stelling binnen de 10 jaar een duurzame natuur tot stand te brengen bestaande uit een groene hoofdstructuur, een ecologische infrastructuur bestaande uit verbindingselementen en een ecologisch aanvaardbare milieukwaliteit. De woorden duurzaamheid en kwaliteit worden sleutelbegrippen hiervan.

Deze doelstelling zal inzonderheid gerealiseerd worden door het absoluut behoud van de huidige natuur- en landschapswaarden door het vrijwaren van representatieve natuurgebieden. In deze beschermde gebieden wordt natuur de hoofdfunctie.

In het landelijk gebied moeten herstel en ontwikkeling van natuur als hoofd- en nevenfunctie worden bevorderd tot een landschapsecologische infrastructuur. Ook in de verstedelijkte gebieden zal gestreefd worden naar het herstel van landschapselementen.

Er zal een actief soortenbeleid inzake flora, fauna en hun levensgemeenschappen worden ontwikkeld.

Het maatschappelijk draagvlak van het natuurbeleid zal worden vergroot via educatie, voorlichting en een gericht doelgroepenbeleid.

Dit vernieuwde beleid zal worden vastgelegd in een aangepaste natuurwetgeving en in opeenvolgende natuurbeleidsplannen en -programma's. Het beleid zal ten uitvoer worden gelegd via beheersovereenkomsten, verwervingen en/of huurovereenkomsten.

2. Het ontwerp afvalstoffenplan 91-95

Op dit ogenblik is een informatie- en inspraakronde lopende over het ontwerp van afvalstoffenplan voor de komende 5 jaren. De Gemeenschapsminister wil dan ook nader ingaan op enkele krachtlijnen van dit plan. Conform de beleidsopties vervat in het MINA-plan beoogt dit afvalstoffenplan het afvalbeleid van een verwijderingsplan om te buigen tot een preventie- en recuperatieplan. Ook het afvalprobleem moet zoveel mogelijk aan de bron worden aangepakt. Waar afval niet voorkomen kan worden, moet prioritair worden gezocht naar recuperatie.

Het afvalstoffenplan 1991-1995 wil daarom als absolute prioriteit het afvalprobleem in Vlaanderen ten gronde aanpakken door in de eerste plaats afval te voorkomen en te recupereren.

In 1987 werd in Vlaanderen ruim 1,7 miljoen ton huisvuil geproduceerd. Dat is meer dan 300 kilo per inwoner. De laatste vijf jaar steeg de hoeveelheid huishoudelijk afval jaarlijks met 3 tot 5 %, terwijl het aantal inwoners in Vlaanderen slechts met 1 % steeg.

Huishoudelijk afval wordt nu vooral verbrand en gestort. Een klein deel wordt verkleind of gecomposteerd. Sinds een jaar worden ook stappen gezet om huisvuil te recupereren. Zo kunnen momenteel 61 % van de Vlamingen met hun gesorteerd huishoudelijk afval terecht in een containerpark. Eén op drie Vlaamse gemeenten beschikt reeds over een containerpark.

Het voorkomen en recupereren van huishoudelijk afval gebeurt te weinig systematisch en veralgemeend.

In 1987 kwam in Vlaanderen ongeveer 5,3 miljoen ton industrieel afval vrij. Dat zegt veel over de enorme hoeveelheid, maar niets over de aard van dat afval. Soms is het giftig of gevaarlijk, terwijl een groot deel van het afval ook vergelijkbaar is met huishoudelijk afval.

42 % van het industrieel afval is gevaarlijk voor het milieu. Hiervan wordt slechts 310.000 ton gerecupereerd. 1,2 miljoen ton wordt gestort.

Tenslotte is er bijzonder afval. Dit is afval dat niet onder huishoudelijk of industrieel afval thuishoort en dat op een speciale manier moet worden verwerkt of verwijderd : meer dan 4 miljoen kubieke meter baggerspecie ; meer dan één miljoen ton rioolslib ; bijna 2 miljoen ton mestoverschotten ; meer dan 100.000 ton voertuigwrakken ; 26.500 ton rubberbanden en 20.000 ton batterijen.

Het preventief beleid pakt het afval bij de bron aan.

Tegen 1995 moet de produktie van huishoudelijk afval met 8 % kunnen dalen. Vergelijkbare industriële afvalstoffen moeten met 10 % kunnen dalen en de andere industriële afvalstoffen met 33 %.

Voor alle vormen van verpakkingsafval wordt tegen 1995 een vermindering van 40 % vooropgesteld en tegen het jaar 2000 zelfs van 80 %.

Afval dat toch nog vrijkomt wordt in de eerste plaats gesorteerd en gerecupereerd als secundaire grondstof.

In 1995 moet 30 % van het huishoudelijk afval gerecupeerd worden. Voor de vergelijkbare industriële afvalstoffen wordt in datzelfde jaar een recuperatiepercentage van 60 % nagestreefd.

Afval dat niet kan worden gerecupereerd, wordt verbrand. Bij de verbranding zullen strenge normen gelden voor de zuivering van de rookgassen. Bovendien wordt ernaar gestreefd de vrijkomende energie te recupereren als rechtstreekse warmtebron of als elektriciteit.

Enkel afval dat niet gerecycleerd of verbrand kan worden mag nog gestort worden. Hierbij geldt als principe dat er absoluut geen negatieve gevolgen voor het milieu en de toekomstige generaties mogen optreden.

Het recupereren van afvalstoffen is de tweede pijler van het afvalbeleid. Heel wat afval dat we nu nog achteloos wegwerpen kan immers opnieuw worden gebruikt. Om het recupereren van afval doelmatig te organiseren is het noodzakelijk dat de verschillende afvalcomponenten zo vroeg mogelijk, aan de bron, gesorteerd worden.

In het kader van de doelstelling het verpakkingsafval drastisch te verminderen (40 % tegen 1995 en 80 % tegen het jaar 2000) is er dus ook voor de producenten, vullers en verdelers van verpakkingen en voor de consument een belangrijke rol weggelegd. Daarom werd op 26 juni 1990 een basisovereenkomst afgesloten tussen het Vlaams Gewest, OVAM en het bedrijfsleven betrokken bij de verpakkingsindustrie met als doelstellingen :

- een maximale voorkoming van de totale hoeveelheid verpakkingsafval ;
- het recyclegevendelijk maken van de verpakking ;
- de effectieve recyclage van het verpakkingsafval.

De onderhandelingen over deze basisovereenkomst worden vóór eind 1990 afgesloten en zullen leiden tot een exacte milieubeleids-overeenkomst voor Vlaanderen vanaf 1991.

Alles wordt in het werk gesteld opdat tegen eind 1991 in alle Vlaamse gemeenten klein gevaarlijk afval, dat bij de gezinnen of kleine ondernemingen vrij komt, selectief zou worden ingezameld. Bovendien zullen ook heel wat gevaarlijke afvalstoffen ingezameld kunnen worden door na overleg

in de distributiesector een aanvaardingsplicht in te voeren, zodat deze stoffen opnieuw bij de producent terecht komen en gerecycleerd kunnen worden.

In het kader van de selectieve ophaling van huishoudelijk afval zijn in de Vlaamse begroting voor 1991 de nodige kredieten voorzien om aan ieder Vlaams gezin een milieubox te bezorgen. Daarin kan klein gevaarlijk afval zoals niet meer te gebruiken cosmetica, onderhoudsmiddelen, vetten, insecticides, pesticiden, batterijen, afbijtprodukten en zo meer, in elk huisgezin worden verzameld en geselecteerd.

Afvalverbranding zal de komende jaren op een planmatige en grootschalige manier gebeuren. Alleen afval dat niet kan worden gerecupereerd mag in de toekomst nog worden verbrand. Maar de verbranding dient dan wel volgens strikt milieuhygiënische normen te gebeuren. Bovendien moet de vrijkomende energie worden gerecupeerd. Dit vraagt enorme investeringen die voor sommige bestaande verbrandingsinstallaties niet verantwoord zijn. Daarom zullen een aantal van deze verouderde installaties op termijn worden gesloten.

Om al deze ambitieuze plannen uit te voeren zal OVAM aangepaste middelen en instrumenten krijgen. Daarom is het noodzakelijk dat de middelen worden vrijgemaakt om een echt afvalstoffenbeleid te voeren. Die middelen zullen vooral gebruikt moeten worden om de bevolking en de bedrijven te sensibiliseren, alternatieven te steunen en het beleid te doen naleven. Alvast wat 1991 betreft zijn de nodige financiële middelen voorzien binnen de begroting van het MINA-fonds.

In het voorontwerp van het nieuwe afvaldecreet krijgt OVAM meer en ruimere opdrachten inzake preventie en recyclage. De overheid zal via een dochtermaatschappij van de nv Milieuholding participeren in gemengde initiatieven inzake afvalverwerking (recyclage, verbranden en storten).

Het ontwerp-afvalstoffenplan dat nu voorligt, is gebaseerd op het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen.

Gedurende de maanden september en oktober kon men bemerkingen over het ontwerpplan schriftelijk indienen bij de GOM3 of het College van Burgemeester en Schepenen van zijn gemeente. Conform artikel 17 § 5 brengen de gemeenten, overheden en inrichtingen of ondernemingen in de maand november hun advies over aan de desbetreffende GOM.

Vooraleer de Vlaamse Regering een definitieve beslissing ter zake neemt zal het afvalstoffenplan nog voor advies worden voorgelegd aan de SERV. Het nieuwe plan dient in 1991 operationeel te zijn.

3. MINA-Fonds

Het regeerakkoord van de Vlaamse Executieve voorziet als een essentieel uitgangspunt van het te voeren leefmilieubeleid, in een onderzoek naar de verhoging van de interventiemiddelen, en dit via verschillende mechanismen, zoals een rationele herverdeling van de financiële middelen en door toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”.

In de begroting 1989 van de Vlaamse Gemeenschap werd een eerste en merkelijke aanzet gegeven tot verruiming van de financiële middelen ten behoeve van het leefmilieubeleid.

Deze verruiming werd doorgetrokken en versterkt in de begroting 1990 door de inschrijving in het begrotingsdecreet van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Milieu en

Natuur met een vastleggingsmachtiging van 1.000 miljoen frank in 1989 en 2.500 miljoen frank in 1990.

Op 4 april 1990 werd door de Vlaamse Executieve het voorontwerpdecreet goedgekeurd houdende oprichting van het MINA-Fonds, met het oog op het inwinnen van de adviezen van de SERV en van de Raad van State.

Met het inmiddels op 10 oktober jongstleden goedgekeurd ontwerp krijgt het MINA-Fonds een eigen wettelijke en blijvende regeling. In het ontwerp zoals inmiddels ingediend bij de Vlaamse Raad wordt het fonds bestendigd als een gewestdienst met afzonderlijk beheer.

In het MINA-Fonds worden blijvend, volledig en van rechtswege alle opbrengsten gestort van de milieuheffingen, zowel deze inzake vaste afvalstoffen als de heffingen voor watervervuiling en de mestheffingen. Daarnaast kan het MINA-Fonds beschikken over een bijdrage uit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. In de ontwerp-begroting 1991 algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. In de ontwerp-begroting 1991 wordt een bijdrage van 1.022 miljoen frank voorzien. De middelen van het MINA-Fonds worden volledig en rechtstreeks ingezet voor het beleid inzake leefmilieu, natuurbeschoud, bos- en groenvoorziening en drinkwatervoorziening. In 1991 zal het MINA-Fonds voor 9.481 miljoen frank verbintenissen kunnen aangaan, tegenover 2.500 miljoen frank dit jaar, hetzij nagenoeg een verviervoudiging.

Met de Vlaamse Raad zal geregeld en omstandig de aanwending van het MINA-Fonds worden besproken. Zo zal de begroting van het Fonds elk jaar ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad en zal telkens vóór 30 juni verslag worden uitgebracht over de inkomsten en de uitgaven, de programma's en de werking tijdens het voorbije begrotingsjaar.

4. Waterzuivering in 1990

In juni 1989 heeft de Gemeenschapsminister een studiesyndicaat opgericht met het oog op de versnelde realisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur in het Vlaamse Gewest.

De doelstelling omvatte een optimale structuur uit te bouwen voor de exploitatie, de verdere uitbouw en de verdere financiering van de waterzuivering in het Vlaamse Gewest.

Uiteindelijk wil men er voor zorgen dat de waterzuivering, met inbegrip van de aanleg van rioleringen, de door de Vlaamse Regering vastgelegde kwaliteitsdoelstellingen zal bereiken tegen medio 1995. Het eindrapport van dit studiesyndicaat leidde tot de oprichting van de NV Aquafin in de schoot van de GIMVMilieuholding.

De opdracht van de NV Aquafin, dochteronderneming van de Vlaamse Milieuholding bestaat uit volgende taken :

- realisatie van de nog te verwezenlijken rioolwaterzuiveringsinfrastructuur, inclusief de prioritaire openbare riolerings, op basis van de door de Vlaamse Executieve vastgestelde fysische planning ;
- de exploitatie van de rioolwaterzuiveringsinstallaties en pompstations ;
- de financiering van de investeringen.

Op te merken valt dat in een overgangsperiode van 5 jaar de exploitatie van de rioolwaterzuiveringsinstallaties en pompstations verzekerd blijft door de VMZ.

De NV Aquafin zal operationeel worden op 1 januari 1991. De milieuholding zal minstens met 51 % van de aandelen participeren in deze dochteronderneming. De privé-sector kan dus voor maximaal 49 % participeren waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen financiële en industriële partners.

Ondertussen werd door de GIMV een overeenkomst bereikt met de Engelse watermaatschappij Severn Trent die over de nodige know-how beschikt om ondersteuning en advies te verlenen en om een business-plan op te stellen in het kader van de hogervermelde doelstellingen.

Deze nieuwe aanpak maakt het mogelijk de globale investeringen inzake rioolwaterzuiveringsinfrastructuur voor 1991 te verhogen tot 5,5 miljard frank voor nieuwe collectoren, zuiverings- en pompstations en prioritaire rioleringen alsmede voor het onderhoud en de optimalisering van de bestaande infrastructuur.

Willen de inspanningen, die door Aquafin zullen worden geleverd hun volledig rendement bekomen, dan zullen ook de ondergeschikte besturen hun verantwoordelijkheid moeten blijven opnemen. Uit de conclusies van het studiesyndicaat, die leidden tot de oprichting van Aquafin blijkt immers dat de uitbouw van gemeentelijke rioleringsnetten achterop blijft en dat deze aanleg simultaan moet gebeuren met de aanleg van de zuiveringsinfrastructuur.

Vanaf 1991 zullen echter de subsidiekredieten voor niet prioritaire rioleringen worden ondergebracht in het verhoogde Investeringsfonds. De verantwoordelijkheid van de gemeenten in het kader van de waterzuivering zal dus nog aanzienlijk vergroten in de toekomst.

De Gemeenschapsminister wil er hier met nadruk op wijzen dat de objectieven die gesteld werden, namelijk de kwaliteitsdoelstellingen realiseren tegen 1995, maar kunnen worden bereikt indien de gemeenten zoals in het verleden hun verantwoordelijkheid blijven opnemen. Zij zouden daartoe een gedeelte van de trekkingsrechten van hun investeringsfonds kunnen gebruiken als spijzing van een gemeentelijk Mina-Fonds voor de niet-prioritaire rioleringen.

Dit zal noodzakelijk blijken willen wij, zoals uit de conclusies van het studiesyndicaat blijkt, voor de niet-prioritaire rioleringen 2 à 3 miljard frank per jaar investeren opdat de voorgestelde basisinfrastructuur voor de waterzuivering ten volle zou worden benut.

Intussen werd in de loop van 1990 het geïnvesteerde bedrag inzake waterzuivering gevoelig verhoogd dankzij de verhoging van de milieuheffingen in 1990.

Investeringsprogramma waterzuivering in Vlaanderen

	RWZI + collectoren	Riolen
1988	1.612, miljoen	781, miljoen
1989	1.269, miljoen	578, miljoen
1990	2.465, miljoen	651, miljoen

De onderhandelingen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake de sanering van de oppervlaktewateren in dit gebied zijn thans in een eindfase beland. Zij zullen ertoe leiden dat vanaf 1991 voor het Vlaamse Gewest belangrijke bijkomende inspanningen zullen worden geleverd om de vastgestelde kwaliteitsdoelstellingen te kunnen bereiken.

5. Mestdecreet

Het Vlaams Regeerprogramma dd. 2 februari 1989 stelt in het hoofdstuk „Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting” het volgende :

„Voor de mestoverschottenproblematiek dient het beleid erop gericht te zijn om de overschotten maximaal te beperken. De oprichting van een mestbankensysteem gepaard gaande met een selectieve heffing zijn hierbij essentieel”.

Daartoe werd door de Vlaamse Executieve een ontwerp-decreet „Mestdecreet” principieel goedgekeurd op 27 juni 1990 en werd advies gevraagd aan de Raad van State. Dit advies werd uitgebracht op 6 juli 1990. Een aan de bemerkingen van de Raad van State aangepast ontwerp werd op 14 november 1990 door de Vlaamse Executieve besproken. Het is de bedoeling dit ontwerp nog dit jaar voor te leggen aan de Vlaamse Raad met de verwachting dat het nog dit jaar definitief zal worden goedgekeurd, derwijze dat het „mestdecreet” vanaf 1 januari 1991 in werking kan treden.

Op deze wijze wordt beoogd een decretale basis te scheppen voor de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen. Naast een aantal zuivere leefmilieuaspecten, bevat dit decreet tevens een regeling voor de invoering van heffingen op de overmatige inbreng van de nutriënten stikstof en fosfor in het leefmilieu door bemesting.

6. De Commissie Boeken

Deze belangrijke Commissie die bij besluit van de Vlaamse Executieve van 5 juli 1989 werd opgericht tot herziening van het milieurecht in het Vlaamse Gewest, heeft tot opdracht een voorontwerp van kaderdecreet inzake milieuhygiëne uit te werken en aanbevelingen te doen om de doelmatigheid van het milieuhygiënerecht te verhogen.

Hierbij worden de volgende doelstellingen nagestreefd :

- een rationalisatie en vereenvoudiging van de miliewetgeving ;
- een verhoging van de doelmatigheid van de juridische en andere middelen tot handhaving van het milieurecht ;
- een efficiënter gebruik van geëigende milieubeleidsinstrumenten zoals ondermeer kwaliteitsdoelstellingen, controle op bronnen van verontreiniging, heffingen en andere economische maatregelen, veiligheidsmaatregelen en saneringswerken, integratie van milieuaspecten in andere beleidsdomeinen, milieubeleidsplanning.

Op 31 oktober 1990 heeft de Commissie een eerste tussentijds rapport neergelegd evenals talrijke deelrapporten.

Het lijkt de Gemeenschapsminister belangrijk om hier de beknopte samenvatting alsook „eerste evaluatie en toekomstperspectief” — zoals door de Commissie geschetst — weer te geven in bijlage 1.

Uit deze tussentijdse rapporten door de Commissie verstrekt, durft de Gemeenschapsminister nu al besluiten dat deze Commissie baanbrekend en toonaangevend werk op Europees niveau verricht. In de loop van 1991 zullen de conclusies van deze Commissie in diverse ontwerpen van decreet bij de Vlaamse Raad worden neergelegd.

7. De geïntegreerde milieuvergunning

Zoals in alle domeinen, is ook op het vlak van de bescherming van het leefmilieu een wetgeving en reglementering

onmisbaar om de medewerking van alle betrokkenen te verzekeren. De overheid heeft tot taak deze wetgeving en reglementering aan te passen aan de evolutie van de maatschappij en van de techniek.

Deze technische verfijning van de reglementering leidt evenwel vaak tot ingewikkelde en omslachtige procedures en structuren, die van de reglementering een ware doolhof maken waarin alleen nog goede specialisten hun weg kunnen vinden. Een goede wetgeving en reglementering moeten zo eenvoudig mogelijk worden gehouden, voor elkeen voldoende doorzichtig zijn en aan alle betrokkenen de nodige rechtszekerheid bieden.

Zonder vooruit te lopen op de conclusies van de Commissie Boeken wil de Gemeenschapsminister nu reeds duidelijk zijn inzicht te kennen geven om op korte termijn te komen tot de opstelling van één „Vlaams Leefmilieureglement” waarin op een gecoördineerde wijze het geheel van de voor Vlaanderen van toepassing zijnde reglementering is samengebundeld.

De Raad van State heeft haar advies uitgebracht over het ontwerp van Executievebesluit dat uitvoering beoogt te geven aan het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

Ingevolge dit decreet worden de huidige ARAB-exploitatievergunning en lozingsvergunning geïntegreerd in één enkele milieuvergunning. Het is het voornemen van de Gemeenschapsminister om daarenboven ook reeds vanaf volgend jaar de huidige afvalstoffenvergunning mee te integreren in deze zelfde milieuvergunning.

Vanaf volgend jaar zal nog slechts één enkele vergunning nodig zijn voor de exploitatie van een industriële vestiging.

Deze belangrijke vereenvoudiging in de vergunningsprocedure, gekoppeld aan de uitvaardiging van sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden zal een meer efficiënt vergunningsbeleid in de toekomst mogelijk maken. Deze vereenvoudiging zal daarenboven in belangrijke mate ook de rechtszekerheid van de bedrijven verhogen.

Thans wordt het vernieuwd ontwerp van uitvoeringsbesluit door de SERV onderzocht en zal het rekening houdend met de adviezen van de SERV aan de Executieve worden voorgelegd.

8. Het Vlaams impulsprogramma voor milieutechnologie (VLIM)

Het Vlaams Regeerakkoord voorziet expliciet onder het hoofdstuk „Leefmilieu” dat toegepast onderzoek, informatieuitwisseling en investeringen in milieuvriendelijke producten en produktiemethoden en in milieutechnologie zullen worden gestimuleerd en dat een integratie van initiatieven en wetenschappelijke instellingen in het domein van het leefmilieu zal worden doorgevoerd.

In dit kader werd in 1989 een opdracht toevertrouwd aan INNOVI met het doel enerzijds een inventaris op te maken van het wetenschappelijk en technisch potentieel in het domein van de milieutechnologie in Vlaanderen en anderzijds voorstellen uit te werken voor het opzetten van een gecoördineerd beleid ter ondersteuning van de milieutechnologie.

Op basis van dit verslag werd het impulsprogramma milieutechnologie uitgewerkt dat op 14 februari 1990, als geïntegreerd deel van het Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen werd neergelegd bij de Vlaamse Executieve, en werd op 31 juli 1990 het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie goedgekeurd en in de vorm van

een besluit van de Vlaamse Executieve vastgelegd en inmiddels reeds gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Het impulsprogramma heeft als algemeen doel een snellere beleidsgerichte en planmatige ontwikkeling te geven aan de know-how-opbouw en de valorisatie ervan ten bate van de kwaliteit van het leefmilieu in Vlaanderen.

De looptijd van dit impulsprogramma is vastgesteld op 5 jaar, overeenkomstig het Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen, voor de periode 1990-1995. Tijdens deze periode kunnen projecten worden ingediend en dient de beslissing tot ondersteuning van de projecten, inclusief de reservering van de financiële middelen lastens de overheid, genomen te zijn. De uitvoeringstermijn van de projecten kan dus de einddatum van het programma overschrijden.

Gelet op de prioriteiten, gesteld in het milieubeleidsplan, wordt het programma inhoudelijk geconcentreerd op 3 liden, waarbij de nadruk zowel op het preventief als het curatief karakter van de technologie ligt :

- afvalwater- en drinkwaterproblematiek ;
- afval- en bodembehandeling en recyclage ;
- luchtverontreiniging, geur- en geluidshinder.

Daarnaast worden eveneens de sociale implicaties van de milieutechnologie nagegaan.

De nodige kredieten voor het impulsprogramma milieutechnologie zijn voorzien binnen de perken van de begroting van het MINA-fonds.

9. Milieuheffingen

Een duidelijke en doorzichtige milieureglementering biedt uiteraard nog geen waarborg dat deze ook stipt zal worden nageleefd. Een doeltreffende controle is zeker onmisbaar.

Ook de verontreiniging aan de bron evenwel maximaal te beperken en, waar mogelijk, zelfs te voorkomen door aanwending van de best beschikbare schone technologieën, is een daadwerkelijke toepassing van het EG-beginsel „de vervuiler betaalt” onbetwistbaar de beste stimulans.

Zoals aangekondigd in het MINA-beleidsplan 1990-1995 is het de bedoeling een meer verfijnde en meer betekenisvolle heffingenregeling vanaf 1991 in te voeren.

Het programmadecreet 1991 zal hiervoor de wettelijke basis voorzien. Met betrekking tot de heffingen op afvalstoffen werd reeds in 1990 een vrij drastische verhoging van de tarieven doorgevoerd. Op enkel bijstellingen na, die grotendeels beogen nog meer de klemtoon te leggen op voorkoming en recyclage, zal deze regeling voor het volgend jaar ongewijzigd worden gehandhaafd.

Wat de heffingen voor waterverontreiniging betreft werd dit jaar een quasi verdubbeling van het tarief doorgevoerd. Tevens werd voor de lozers in oppervlaktewater een overgangsregeling voorzien die eigenlijk als een principiële aanloop tot het heffingsplichtig maken van de „oppervlaktewaterlozers” moet worden beschouwd vermits het meestal gaat om weinig betekenisvolle en nog forfaitaire heffingsbedragen.

Vanaf volgend jaar zal dus een meer verfijnde regeling in voege treden, waarbij alle vervuilers – dus ook deze die rechtstreeks in een oppervlaktewater lozen – een heffing zullen moeten betalen in functie van de reële vervuiling.

Naast de zuurstofbindende vervuilende stoffen zullen hierbij ook de zware metalen evenals de nutriënten (stikstof en fosfor) in rekening worden gebracht.

Deze nieuwe regeling, gekoppeld aan een verdere verhoging van het heffingstarief, zal vele bedrijven vanaf volgend jaar confronteren met een totaal nieuwe economische situatie op het vlak van de lozing van afvalwaters. De Gemeenschapsminister verwacht dan ook dat deze bedrijven hieruit de gepaste conclusies zullen trekken en maatregelen zullen treffen om de vervuiling aan de bron drastisch te verminderen en waar mogelijk te voorkomen.

Aangaande de milieuheffingen in het algemeen wijst de Gemeenschapsminister er nog op dat de opbrengst van deze heffingen niet naar de algemene overheidsmiddelen wordt overgeheveld, maar integendeel integraal gestort worden in het „MINA-fonds” wat de waarborg inhoudt dat al deze gelden worden voorbehouden voor de sectoren milieu en natuur.

Overzicht reële opbrengst milieuheffingen

De eigen middelen voor leefmilieu, welke vanaf 1990 gerealiseerd worden in het kader van de toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”, komen bovenop dit beschikbare uitgavenpakket en zorgen voor een gevoelige uitbreiding van de beschikbare beleidsmarge.

Deze middelen belopen naar oorspronkelijke raming volgende bedragen (in miljoenen frank) :

1. vaste afvalstoffen	1.250,0	
2. waterverontreiniging		
2.1. gezinnen	1.621,6	
2.2. Bedrijven		
— retributies	741,8	
— hinderlijke inrichtingen	250,0	
— landbouw	99,2	
	1.091,0	1.091,0
Totaal	3.962,6	

Op basis van de thans reeds beschikbare reële gegevens wat betreft de aangiften en ontvangsten 1990, kan nu reeds geconcludeerd worden dat de uitdaging die in juli 1989 werd aangegaan door de uitwerking en het naar voor schuiven van het milieudekkingsplan, met een gevoelige verhoging van de milieubijdragen, alvast wat 1990 betreft, tot een goed einde kan worden gebracht.

De toestand van de aangiften en betalingen is immers als volgt op 31 oktober 1990 (in miljoenen frank) :

1. Vaste afvalstoffen		
1.1. Totaal reeds aangegeven in 1990 (1e + 2e + 3e kw)	1.279,9	
1.2. Totaal reeds ontvangen in 1990	947,7	
1.3. Navorderingen	145,7	
2. Waterzuivering		
2.1. Ingekohierd :		
— gezinnen	1.614,9	
— bedrijven	253,7	
— effectief betaald	1.680,1	
	(= 89,9 %)	
2.2. Retributies bedrijven		
— opgevraagd bedrag	655,1	
— effectief reeds ontvangen	288,7	
	(= 44 %)	

Bij de beoordeling van het cijfer 44 %, dient rekening gehouden met het feit dat de laatste 300 miljoen frank slechts werd opgevraagd op 26 oktober 1990 nadat de Vlaamse Executieve op 26 september 1990 het bedrag van het eenheidstarief van de bijdrage had vastgesteld.

10. Mina-Raad

Het Vlaams regeerprogramma stelt dat de bescherming en het herstel van het milieu en de natuur en de voorkoming van milieuhinder en -schade belangrijke beleidsobjectieven zijn, waarbij een actieve betrokkenheid van de sociale gesprekspartners en de milieubewegingen bij het milieubeleid, via de geëigende advies- en overlegstructuren, een essentieel uitgangspunt vormt.

In het MINA-plan 2000 wordt dan ook duidelijk geopteerd voor een breed maatschappelijk overleg over milieu- en natuurbeleid. Waar in 1989 deze beleidsoptie consequent werd uitgevoerd, door over het Mina-plan zelf ruim overleg te plegen en door het overleg verder te structureren, werden deze opties thans ook in een decretaal kader vastgelegd.

Een ontwerp van decreet werd door de Vlaamse Executieve op 21 maart 1990 goedgekeurd waarbij in de oprichting van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen werd voorzien.

Hierdoor wordt op structurele wijze de betrokkenheid en het adviesrecht van de milieubewegingen ten aanzien van het beleid verzekerd.

De installatie van deze raad, waarvoor de nodige middelen (20 miljoen frank) werden voorzien in de begroting, zal plaatshebben na goedkeuring van het ontwerp decreet door de Vlaamse Raad. Van zodra het advies van de Raad van State (gevraagd op 21 maart 1990) is uitgebracht zal het ontwerp decreet worden neergelegd bij de Vlaamse Raad.

II. Bosdecreet

Op vrijdag 28 september 1990 werd het nieuwe bosdecreet officieel afgekondigd in het Belgisch Staatsblad. Er kan gerust worden gesteld dat daarmee aan een volledig nieuwe bladzijde van de Vlaamse bosgeschiedenis begonnen wordt.

Het gaat hier inderdaad om een decreet dat echt vernieuwend is en dat is aangepast aan de hedendaagse maatschappelijke context. Contacten met buitenlandse bosdiensten hebben trouwens bevestigd dat ook op internationaal vlak dit bosdecreet een zeer goed figuur slaat en dat het model kan staan als één van de meest vooruitstrevende boswetgevingen in Europees verband.

De vernieuwingen van het bosdecreet situeren zich op diverse terreinen :

- in tegenstelling tot het oude boswetboek van 1884 zullen nu ook privé-bossen onder de algemene bepalingen van dit decreet vallen ;

- ook dient voor elk bos een inventaris te worden opgesteld en voor privé-bossen van 5 ha of meer zal door de eigenaar een bosbeheersplan worden opgemaakt. Daarnaast wordt ook voorzien dat de overheid aan de privé-eigenaars daadwerkelijke steun kan verlenen.

Momenteel worden een aantal uitvoeringsbesluiten uitgewerkt waarbij toelagen worden voorzien voor het uitvoeren van bebossingen en herbebossingen, voor het openstellen van privé-bossen voor het publiek, alsook voor het opmaken van beheersplannen wanneer deze kaderen in een bosgroepering.

Een tweede belangrijke krachtlijn van dit decreet is dat expliciet wordt vastgelegd dat het bos verschillende functies vervult. Dit multifunctionaliteitsprincipe is gesteund op volgende pijlers :

- het economisch belang van de bossen (vooral dan de houtproductie) ;
- het sociale en educatieve belang van de bossen, (denken we maar aan talrijke mogelijkheden van bosrecreatie) ;
- het ecologische en het wetenschappelijk belang van de bossen.

Voor bossen met een uitzonderlijk belang voorziet het decreet speciale beschermingsstatuten. Zo wordt voorzien dat bossen omwille van hun hoge ecologische en wetenschappelijke waarde het statuut van bosreservaat kunnen krijgen. Het ligt in de bedoeling van de Gemeenschapsminister binnen afzienbare tijd 2.000 ha bos als bosreservaat te erkennen. Tevens kunnen bossen, die een bijzondere beschermende rol vervullen, aangeduid worden als schermbossen. Dit zijn bijvoorbeeld bossen in waterwinningsgebieden, bossen in erosiegevoelige zones, maar ook bossen in de omgeving van milieubelastende bedrijven, die daar een natuurlijke afscherming vormen ten aanzien van de omliggende woongebieden. Door dergelijke bossen het statuut van schermbos te geven, wordt hun absoluut behoud en hun schermfunctie voor de toekomst veilig gesteld.

De Gemeenschapsminister heeft het volste vertrouwen in de vakkennis en de dynamiek van de Dienst Waters en Bossen wiens werkterrein ingrijpend werd omgevormd en uitgebreid en hij is er van overtuigd dat dit decreet op een degelijke manier zal worden waargemaakt op het terrein.

12. Jacht en visserij

De jachtwet van 28 februari 1882 wordt thans in een subcommissie van de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud aan een onderzoek onderworpen met het oog op :

- coördinatie van de jachtwetgeving die thans verspreid is over wetten, decreten, besluiten en EG- en Beneluxverordeningen en overeenkomsten ;
- aanpassing ondermeer door de ingediende voorstellen door diverse leden van de Vlaamse Raad.

De bedoeling is te komen tot een goed hanteerbare, overzichtelijke en logische tekst van het jachtdecreet waaraan de nodige correcties die thans nodig zijn, worden aangebracht.

Ondertussen keurde de Vlaamse Raad op 23 mei 1990 het decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen goed. Dit „tussendecreet” was noodzakelijk om de jachtbeoefening in het Vlaamse Gewest na de „regionalisering van de jachtbelasting” mogelijk te maken.

Naar analogie met het decreet op de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen waarbij de Vlaamse „jachtbelasting” werd ingevoerd, worden de bedragen voor de visverloven die wettelijk als „belasting” moeten worden aanzien eveneens bij decreet vastgelegd.

De inkomsten van de belasting geheven bij de afgifte van de visverloven zullen worden aangewend ten behoeve van het behoud en de verbetering, zowel kwantitatief als kwalitatief, van het visbestand en van de infrastructuur welke van belang is voor de riviervisserij.

De opbrengsten zullen daartoe dienen als spijzing van het

Visserijfonds dat wordt bestendigd als organiek-decretaal fonds gehecht aan programma 72 (Groenvoorziening en Natuurbehoud).

De belasting op de afgifte van een gewoon visverlof is onveranderd gebleven. Nieuw is evenwel dat kinderen jonger dan 14 jaar thans alleen en alle dagen met een hengel zullen mogen vissen. Voor dit alle-dagen-geldig verlof zullen zij slechts 100 frank per jaar moeten betalen.

De visverloven om te mogen vissen, anders dan vanaf de oever, met één of twee hengels of de visverloven voor de fuikvissers worden opgetrokken tot 1.400 frank. De ratio hiervan is dat de hogere visdruk hierdoor eveneens hogere bepotingen en bijgevolg hogere bijdragen vergt.

13, Drinkwatervoorziening

De problemen van de drinkwatervoorziening situeerden zich vooral aan de Westkust gezien de zeer hoge dagpieken van het drinkwaterverbruik gedurende het toeristisch seizoen. Het was dan ook een enorme uitdaging aan dit regelmatig aan de Westkust wederkerend probleem een structurele oplossing te geven.

Het probleem stelde zich op twee vlakken :

- Vooreerst was het duidelijk dat de capaciteit van de eigen waterwinningen van de IWVA ontoereikend was om de grote piekverbruiken in haar net tijdens het toeristisch hoogseizoen te kunnen opvangen.

- Verder waren er in het IWVA-net onvoldoende mogelijkheden voor de stockering van drinkwater voorzien om piekverbruiken gedurende de dag te kunnen opvangen.

De watervoorzieningsmaatschappij IWVA meende aanvankelijk de noodzakelijke supplementaire watertoevoer in haar net te kunnen realiseren door het operationeel maken van een bijkomende grondwaterwinning in het domein „Ter Yde”. Ondanks het acute watertekortprobleem zag de Gemeenschapsminister zich om ecologische redenen verplicht de vergunning voor deze waterwinning te weigeren.

De Gemeenschapsminister wil hieromtrent nogmaals duidelijk beklemtonen dat grondwaterwinningen voor hem slechts aanvaardbaar zijn in de mate dat deze het ecosysteem van het winningsgebied niet nadelig beïnvloeden.

De enige ecologisch verantwoorde oplossing voor de bijkomende drinkwateraanvoer bestond in de aanleg van de reeds sedert 1983 door de nationale regering geplande verbinding van het IWVA-net met de netten van de VMW te Veurne en de TMVW te Middelkerke. Besloten werd deze leiding versneld aan te leggen zodat reeds vanaf het zomerseizoen 1990 voldoende supplementair drinkwater in het IWVA-net zou kunnen worden ingebracht.

Bij elk van de drie watervoorzieningsmaatschappijen stelde de Gemeenschapsminister een grote bereidheid vast om deze grote uitdaging samen met hem aan te gaan. Inzonderheid door de positieve medewerking van watervoorzieningsmaatschappijen, aannemers en administratie vorderden de werkzaamheden zo goed, dat op 2 juli 1990 de hele verbindingsleiding was uitgevoerd, inclusief de verbinding tussen de netten van VMW en TWVM die volgens de aanvankelijke planning slechts een jaar later operationeel moest zijn.

Er kan dan ook gesteld worden dat de nodige watervoorzieningsinfrastructuur vandaag aan onze Westkust voorhanden is om de kleine piekverbruiken op te vangen.

Het dossier van de watervoorziening aan de Westkust, is tegelijk een illustratie van de problemen zoals deze zich, al weze het minder acuut, op meerdere plaatsen in Vlaanderen stellen. Zoals inzonderheid gedurende de zomer werd aangetoond, moet rekening gehouden worden met vrij hoge piekverbruiken die op sommige plaatsen tot 30 % hoger liggen dan de gemiddelde dagverbruiken. Verder moet worden vastgesteld dat ook het globale drinkwaterverbruik nog steeds toeneemt.

Teneinde de watervoorzieningsinfrastructuur optimaal te benutten zal dan ook een bijzondere aandacht moeten gaan naar de verwezenlijking van meerdere verbindingen tussen de verschillende netten.

Op het niveau van het Vlaamse Gewest, kan worden gesteld dat de sanering van onze oppervlaktewateren eveneens indirect ten goede zal komen aan de sector van de drinkwatervoorziening. Van het totale benodigde drinkwater in Vlaanderen wordt immers circa 40 % gewonnen uit Vlaamse oppervlaktewateren.

Gezien in de toekomst meer werk zal kunnen worden gemaakt van oppervlaktewaterwinning, na verbetering van de kwaliteit ervan, zal dan ook veeleer moeten gedacht worden aan de uitbreiding van de oppervlaktewaterwinningen om het stijgend waterverbruik in de toekomst op te vangen.

Het studiesyndicaat watervoorziening – dat de Gemeenschapsminister in 1989 heeft geïnstalleerd – heeft in de loop van 1990 zijn eindverslag neergelegd. Deze conclusies zullen nu voorgelegd worden aan de Vlaamse Executieve. De conclusies hebben betrekking op :

- acties voor een rationeel watergebruik ;
- herstructurering van de watervoorzieningsinfrastructuur ;
- de financiering van de noodzakelijke investeringen (inclusief grote waterbouwkundige werken van gewestelijk belang) ;
- de Vlaamse verankering.

B. BELEIDSOPTIES VOOR 1991

1991 wordt een uiterst belangrijk jaar voor het vernieuwd milieu- en natuurbeleid zoals uiteengezet in de Mina-plannen. In dit jaar zullen nieuwe structuren, verhoogde middelen, zowat in alle sectoren van het milieu- en natuurbeleid hun effectiviteit op het terrein moeten bewijzen.

Wat de beleidsopties voor 1991 betreft gaat de aandacht dan ook prioritair naar de volgende acties :

1. Operationalisering van de nieuwe structuren en de verhoogde middelen. Dit geldt in het bijzonder voor Aquafin, het Departement Leefmilieu en Infrastructuur, de Vlaamse Milieumaatschappij en het opzetten van de Mestbank.

2. De uitvoering van de conclusies van de commissie Bocken die de basis zal leggen van de nieuwe wetgeving inzake milieu-hygiënerecht. Hierbij zijn de nieuwe milieuvergunningsregeling en een decreet inzake milieubeleidsvereenkomsten prioritair voor 1991.

3. De opleiding en vorming van de ambtenaren die de nieuwe structuren zullen bemannen waarbij de aandacht heel zeker ook moet gaan naar de nodige omschakelings- en omscholingsmogelijkheden.

4. Een essentieel onderdeel van het beleid zal vooral neerkomen op het sensibiliseren van de bevolking om een optimale medewerking te bekomen, zo ondermeer inzake rationeel waterverbruik en de selectieve ophaling van klein gevaarlijk afval (milieubox).

5. De interregionale samenwerking activeren om de problemen aan te pakken door grensoverschrijdende maatregelen en afspraken in het kader van de EG-richtlijnen en met het oog op de Europese eenmaking in 1992 (overleg met EG, Nederland en andere Gewesten).

6. De implementatie van het natuurontwikkelingsplan waarbij moet worden voorzien in de nodige uitvoeringsmiddelen om het natuurbeleid mogelijk te maken, een aangepast decreet inzake natuurontwikkeling en afbakening van de groene hoofdstructuur.

7. De uitvoering van het bosdecreet waarbij bebossingen, herbebossingen, het openstellen van privé-bossen voor het publiek en vooral ook het opmaken van beheersplannen prioritaire aandacht moeten krijgen.

8. De installatie van de MINA-raad waarbij de milieubeweging op een volwaardige en structurele wijze bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering zal kunnen worden betrokken.

9. In 1991 zal tenslotte worden gestart met een nieuwe toekomstverkenning over de toestand van milieu en natuur in Vlaanderen die de basis zal vormen van het MINA-Plan '93-'97.

C. DE BEGROTING 1991

Ondanks de moeilijke budgettaire situatie heeft de Vlaamse Regering in belangrijke mate meer ruimte ter beschikking gesteld van het milieu- en natuurbeleid in Vlaanderen.

1. De totale beleidsruimte voor 1991 voor het milieu- en natuurbeleid bedraagt 12,5 miljard frank of 3 % van de totale uitgaven van de Vlaamse Regering of 5,7 % van het budget zonder onderwijs.

Deze beleidsruimte (= machtigingen MINA-Fonds + vastleggingskredieten) evolueerde als volgt.

Evolutie beleidsruimte MINA-beleid

jaar	in mln	in % 1988 = 100	stijgings % per jaar
1988	5.624,4	100	
1989	6.665,5	118,5	+ 18,5 %
1990	8.973,1	159,5	+ 34,6 %
1991	12.504,9	222,3	+ 39,4 %

In bovenstaande cijfers zijn de variabele kredieten, dit wil zeggen de vroegere fondsen inzake riviervisserij (Visserijfondsen) en landinrichting alsmede het Schadefonds Grondwaterwinning nog niet inbegrepen.

Voor 1991 bedragen deze, naar raming in totaal 258,6 miljoen frank aan beschikbare middelen. Ook de middelen van het Investeringsfonds zijn hierin nog niet begrepen.

De totale beleidsruimte 1991 bedraagt zelfs 13.907,8 miljoen frank, exclusief variabele kredieten. Voor de vergelijkbaarheid met 1990 is evenwel een technische correctie vereist

aangezien de werkingsmiddelen van de VMZ in 1991 wel en in de vroegere jaren niet via de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap verlopen.

De toename van de beleidsruimte is dus niet alleen aangehouden ; ze werd jaar na jaar zelfs nog versterkt. Ten opzichte van 1988 betekent dit dat de beleidsruimte voor milieu en natuurbehoud in Vlaanderen met bijna 7 miljard is toegenomen.

2. Deze evolutie wordt gevolgd en ondersteund door :

- de toename van de betalingskredieten lastens de globale middelen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ;
- de toename van de opbrengst van de milieuheffingen.

In 1991 zullen deze middelen 8,4 miljard frank bedragen tegenover 7,7 miljard in 1990 (+ 9,1 %).

De evolutie van de betalingskredieten voor het MINA-beleid wordt weergegeven in onderstaande tabel (exclusief de variabele kredieten, dit wil zeggen vroegere fondsen).

Evolutie nieuwe betalingskredieten voor MINA-beleid

Jaar	in mln	in % 1988 = 100 %	stijging % per jaar
1989 (1)	6.974,3	100,0	
1990 (2)	7.767,2	111,3	+ 11,3 %
1991 (3)	8.419,1	120,7	+ 9,1 %

(1) 1989 = reële aanrekeningen niet-geplitste kredieten + ordonnanceringskredieten

(2) 1990 = beschikbare niet-gesplitste kredieten + ordonnanceringskredieten aangepaste begroting (overdrachten inbegrepen)

(3) 1991 = voorliggend ontwerp begroting

Dit betekent dat de inspanning voor milieu- en natuurbeleid lastens de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap sedert 1989 met nagenoeg 21 % is toegenomen.

3. De positieve evolutie van de beleidsruimte voor milieu- en natuurbeleid wordt eveneens in de hand gewerkt door de evolutie van de milieuheffingen en -retributies.

In 1991 wordt de opbrengst van de milieuheffingen begroot op 5,8 miljard of voor 46 % van de beleidsruimte 1991.

Op deze wijze wordt het milieu- en natuurbeleid steeds meer in overeenstemming gebracht met het principe „de vervuiler betaalt”.

Voor al sedert 1990 spelen de milieuheffingen een steeds belangrijker rol in de financiering van het milieu- en natuurbeleid zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Globale evolutie betalingsmiddelen **voor MINA-beleid**
(in mln)

Jaar	Betalings- kredieten uit begro- ting	Milieubij- dragen (heffingen + retri- buties)	Totaal	In % 1988 = 100	Stijging per jaar
1988	7.219,7	1.447,0	8.666,7	100	
1989	6.974,3	1.611,6	8.585,9	99,1	– 0,9 %
1990	7.767,2	4.181,0	11.948,2	137,9	+ 39,2 %
1991	8.419,1	5.900,0 (*)	14.319,1	165,7	+ 20,2 %

(*) raming dd. september 1990.

De opbrengst van de milieuheffingen verhoogt niet alleen de nieuwe beleidsruimte. Ze verhoogt ook de mogelijkheden om de beschikbare beleidsruimte – voor investeringen – ook effectief te benutten. Indien men de begrote opbrengst voor 1991 van de milieuheffingen voegt bij de betalingskredieten lastens de begroting '91 dan overtreffen deze zelfs de beschikbare beleidsruimte voor 1991 :

- beschikbare beleidsruimte : 13,9 miljard frank
- beschikbare betalingsmiddelen : 14,3 miljard frank

Een dergelijke structuur biedt bovendien de beste garantie dat de voorziene investeringen ook effectief kunnen doorgevoerd worden zonder de toekomst te hypothekeren.

4. Het MINA-fonds – in 1989 als budgettair fonds opgericht – wordt een centraal instrument in het toekomstig MINA-beleid.

Inmiddels keurde de Vlaamse Executieve op 10 oktober 1990 het decreet goed waarbij definitief vorm en gestalte wordt gegeven aan het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en natuur, afgekort MINA-fonds. Dit decreet is inmiddels bij de Vlaamse Raad officieel ingediend.

Het MINA-fonds was reeds voorzien in de begroting 1989 en 1990. Het begrotingsdecreet dient evenwel jaarlijks te worden hernieuwd. In het pas goedgekeurde ontwerp wordt voor het MINA-fonds een eigen, wettelijke en blijvende regeling vastgelegd in een afzonderlijk decreet.

Het goedgekeurde ontwerp decreet behelst onder meer volgende punten :

- Het MINA-fonds wordt bestendigd als een Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 28 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit.

- De opbrengst van de milieuheffingen, zowel inzake vaste afvalstoffen, waterverontreiniging en mestheffingen worden blijvend, volledig en van rechtswege toegewezen aan en gestort in het MINA-fonds.

- Als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer beschikt het Mina-Fonds over financiële middelen uit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, als bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap in het MINA-beleid. In dit verband werd voor 1991 reeds een bijdrage toegekend van 1.022 miljard frank, naast de overige middelen waarover het MINA-fonds kan beschikken.

- De middelen van het MINA-fonds worden volledig en rechtstreeks ingezet voor de beleidsdoelstellingen inzake leefmilieu, natuurbehoud, bos- en groenvoorziening en ten-

slotte ook drinkwatervoorziening zoals opgenomen in het Mina-plan en in het regeerakkoord van de Vlaamse Executieve.

– Er wordt geenszins een beroep gedaan op leningen of op debudgetteringen met een toekomstige bezwaring van de begroting. Alle uitgaven van het MINA-fonds worden gedekt door vooraf goedgekeurde begrotingskredieten en/of milieuheffingen.

– Het ontwerp decreet voorziet tevens dat met de Vlaamse Raad geregeld en omstandig de aanwending van het MINA-fonds zal worden besproken. Zo wordt voorzien dat de begroting van het MINA-fonds telkenjare voorafgaandelijk aan de Vlaamse Raad ter goedkeuring zal worden voorgelegd en dat telkenjare uiterlijk op 30 juni verslag zal worden uitgebracht over de inkomsten en uitgaven, de programma's en de werking van het MINA-fonds tijdens het voorbije begrotingsjaar.

– De regelen inzake toezicht en controle op de begroting, met name door het Rekenhof, zijn van toepassing op het MINA-fonds.

De Sociaal Economische Raad van Vlaanderen bracht eerder een gunstig advies uit over het nu goedgekeurde ontwerp decreet. De SERV had wel op een boekhoudkundige compartimentering aangedrongen zodat oorsprong van de inkomsten en de aanwending van de diverse uitgaven duidelijk afgeleid kunnen worden. Door het jaarlijks voorleggen van een gedetailleerde inkomsten- en uitgavenbegroting van het MINA-fonds wordt met dit advies ten volle rekening gehouden.

Het MINA-fonds zal in 1991 verbintenissen mogen aangaan ten belope van 9.481 miljoen frank, tegenover 2.500 miljoen in 1990. De evolutie van de machtiging van het MINA-fonds illustreert op treffende wijze de evolutie van de beleidsruimte inzake MINA-beleid.

Machtiging MINA-fonds

Jaar	mln	in % 1988 = 100	stijging % per jaar
1988	0		
1989	2.000,0	100,0	
1990	2.500,0	125,0	+ 25
1991	9.481,0	474,1	+ 279,2

Dit MINA-fonds zal vooral aangewend worden voor :

- investeringen waterzuivering '91 5 miljard frank
- realisatie afvalstoffenplan (o.a. milieubox) : 1,7 miljard frank
- realisatie natuurontwikkelingsplan : 300 miljoen frank
- uitvoering mestdecreet : 250 miljoen frank

5. Het MINA-investeringsprogramma '91 (I.P.) kent eveneens een belangrijke groei. Uiteraard staat de toename van het I.P. waterzuivering hierbij centraal. In 1991 worden – conform het MINA-plan – 5 miljard frank investeringen (via Aquafin) in nieuwe prioritaire riolen, collectoren en RWZI's voorzien.

Investeringsprogramma waterzuivering
(in miljoenen frank)

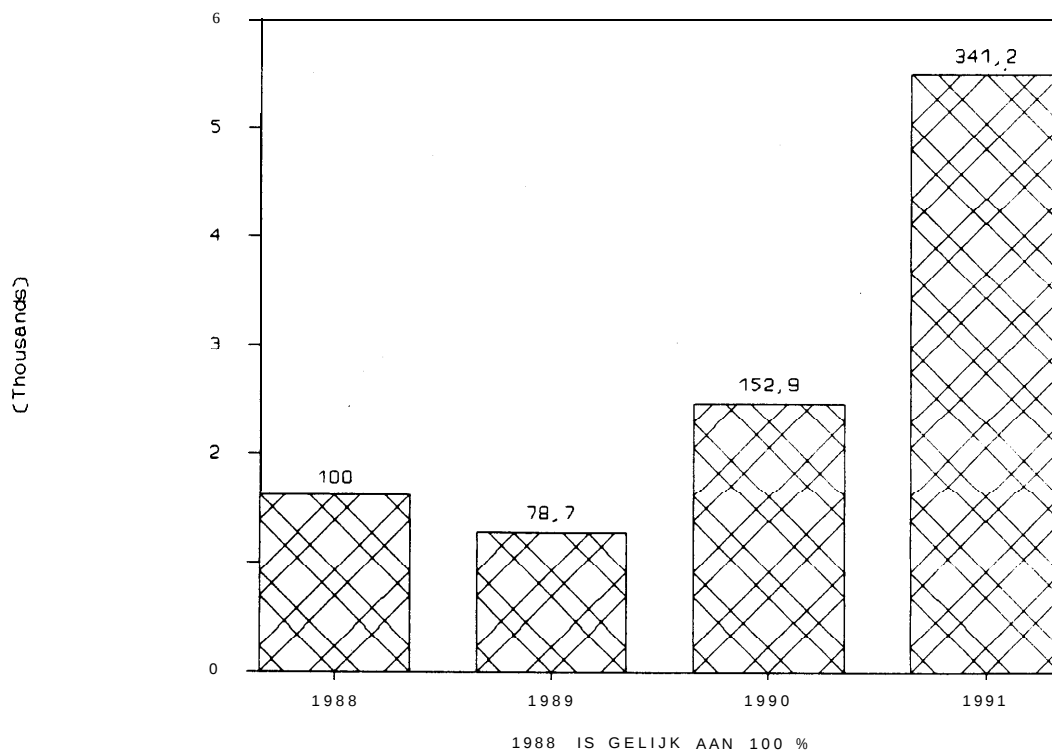
	Index
1988 : 1.612,0	100
1989 : 1.269,6 mln (*)	78,7
1990 : 2.465,1 mln	152,9
1991 : 5.500 mln (**)	341,2

(*) Daling t.o.v. 1988 ingevolge niet vrijgave bij algemene begrotingsmaatregel van de schijf 4^e kwartaal van het investeringsprogramma 1989 (1.587 mln).

(**) Inclusief 500 mln via VMM (i.o.v. VMZ) als vervangings- en verbeteringsinvesteringen aan bestaande installaties.

Hieronder wordt de evolutie van het investeringsprogramma waterzuivering schematisch voorgesteld

EVOLUTIE INVESTERINGEN WATERZUIVERING

Andere investeringen – niet voorzien op het klassiek I.P.
– betreffen de investeringen in de afvalsector in uitvoering van het ontwerp afvalstoffenplan 90-95. Ook voor deze investeringen zijn ruime middelen voorzien : de volledige opbrengst van de afvalheffingen in 1991 wordt via het MINA-Fonds gereserveerd voor het afvalbeleid met prioriteit voor preventie en recyclage (o.a. gescheiden ophaling met milieubox).

De totale omvang van de investeringskredieten Leefmilieu en Natuurbehoud bedraagt voor 1991 9,7 miljard frank of 114 % meer dan in 1988 (4,5 miljard), zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Evolutie investeringskredieten (in miljoenen frank)
Globaal

Sectie	1988	1989	1990	1991
Leefmilieu	2.087,3	1.569,8	1.859,8	1.876,5 (1)
Groenvoorziening en natuurbehoud	216,2	230,5	270,0	429,0
Landinrichting	1.105,9	939,2	1.095,1	1.178,0
Watervoorziening	360,0	539,5	458,5	310,0
Totalen	3.769,4	3.279,0	3.683,4	3.843,5
Bijkomende middelen				
* Riolering	781,6	578,9	651,0	723,6
* Bijkomende middelen waterzuivering	p . m .	p . m .	1.000,0	5.000,0
* Bijkomende steun Na- tuurontwikkeling en be- bossing (art. 51.61.72 + 51.62.72 + NOP)	13,0	17,1	36,0	65,0
4.564,0	3.875,0	5.370,4	9.632,1	

(1) waarvan 1.164,0 miljoen frank via MINA-fonds

Evolutie

* 1988 = 100	100,0	84,9	117,5	211,0
* jaarlijkse evolutie in %		- 15,1	+ 38,6	+ 79,4

1988 = werkelijke vastleggingen

1989 = idem * daling ten overstaan van 1988 ingevolge algemene besparingsmaatregel Vlaamse Executieve (niet-vrijgave laatste schijf 20 % van alle investeringskredieten)

1990 = begroting na budget -controle

1991 = voorliggend ontwerp-begroting met inbegrip van kredieten investeringsfonds.

6. 6. Het natuurontwikkelingsplan, heeft eveneens bijzondere aandacht gekregen in de begroting '91. Zowel de kredieten voor de aankoop van bossen en natuurgebieden (305 miljoen frank in 1991 tegenover 180 miljoen in 1990) als de nieuwe kredieten voor beheersovereenkomsten (via het MINA-fonds) bieden garanties voor de volledige realisatie van het luik natuurontwikkelingsplan van het MINA-plan 91-95.

7. De MINA-begroting '91 heeft tevens ruimte gecreeërd voor belangrijke beleidsversterkingen en impulsen voor enkele nieuwe initiatieven :

— Voor de werking van de op te richten MINA-Raad is 20 miljoen frank voorzien ; het ontwerp-decreet is thans voor advies bij de Raad van State.

— Voor de uitbouw van een volledig geautomatiseerd meetnet waterverontreiniging (nieuwe taak Vlaamse Milieu-maatschappij) is een nieuw krediet van 200 miljoen frank voorzien.

— In bossen en natuurgebieden zullen meer investeringswerken kunnen worden uitgevoerd (120 miljoen frank in 1991 in de plaats van 45 miljoen in 1990).

— De steun aan verenigingen voor aankoop van beheers-behoefte natuurgebieden wordt drastisch verhoogd (ca 50 miljoen frank in de plaats van 16 miljoen te regelen via MINA-fonds).

— Overeenkomstig de bepalingen voorzien in het ontwerp decreet bestuurlijk beleid en in het ontwerp programmadecreet, dienen de ontvangsten van de milieuheffingen gecentraliseerd in het MINA-fonds.

Daartegenover staat dat zowel de VMM (voorheen VMZ) als OVAM de nodige werkingsdotaties zullen ontvangen vanuit de begroting van het MINA-fonds en wat de VMM betreft tevens een dotatie vanuit de algemene middelen. Hiertoe werd een nieuw artikel 43.28. ingelast op het programma 71, Leefmilieu waarop een bedrag van 130,1 miljoen frank werd ingeschreven. Deze inschrijving wordt des te meer verantwoord gezien de VMM naast exploitatietaken, ook meer algemene milieu-opdrachten krijgt toegewezen.

In totaal worden ten aanzien van de instellingen volgende bedragen voorzien in 1991, voor hun werking : (in miljoenen frank)

OVAM :	337,4
VMM :	130,1 art. 43.28.71 voornoemd
	800,0 post 2.2. begroting Mina-fonds
	1.300,0 post 2.3. begroting Mina-fonds (exploitatiekosten)

2.230,1 totaal VMM

— Bij de decreetartikelen in de uitgavenbegroting werd op voorstel van de Gemeenschapsminister een gewijzigd artikel 31 opgenomen waardoor het mogelijk zal zijn het dossier van de overnamelasten van de door de gemeenten aan de VMZ overgedragen waterzuiveringsinstallaties, tijdens 1991 tot een goed einde te brengen en aldus de gemeentebesturen te kunnen toekennen en uitkeren hetgeen hen in dit verband toekomt.

— Er werd een gevoelige toename bekomen van de uitrustingskredieten ten behoeve van de specifieke noden van de diensten bevoegd inzake leefmilieu, natuurbehoud en landinrichting, inzonderheid op het stuk van inspecties, verplaatsingsmogelijkheden, analyses en dergelijke.

Globaal doet zich volgende evolutie voor op de artikelen 74 — vermogensuitgaven, waarop deze aangelegenheden gefinancierd worden.

Sectie	Sector	Totaal 1989	N G K 1 9 9 0	Vermogensuitgaven 1991
71	Leefmilieu	4,8	9,8	14,2
72	Natuurbehoud en Groen-voorziening	15,7	19,0	34,0
73	Landinrichting	0,2	2,0	10,0
74	Watervoorziening	p.m.	p.m.	p.m. (1)
		20,7	30,8	58,2
			+ 48,8 %	+ 89,0 %

(1) begrepen in sectie 71 aangezien de diensten zich samen in Bestuur Leefmilieu bevinden.

Door deze gevoelige verhoging, nagenoeg een verdrievoudiging van de beschikbare budgettaire ruimte in twee jaar tijd, zal de operationaliteit van de diensten aanzienlijk kunnen worden verbeterd.

II. BESPREKING

Een lid stelt vast dat er op het gebied van het leefmilieu de laatste twee à drie jaar reeds zeer veel werk is gepresteerd. Er zit volgens hem een onomkeerbare dynamiek in het milieubeleid die onvermijdelijk tot resultaten zal leiden.

Hij vraagt zich evenwel af of er niet op te veel fronten tegelijkertijd actie wordt gevoerd. In elk geval is het voor hem duidelijk dat er nog heel wat weg dient afgelegd te worden om tot een schoon milieu te komen.

Het lid wijst op de rol die de gemeenten te spelen hebben in het milieubeleid. Hij vraagt of er reeds een tussentijds rapport is van de commissie die door de **Gemeenschapsminister** is opgericht om de eerstelijns milieuzorg te onderzoeken. Zijn er reeds conclusies te trekken uit het studiewerk van deze commissie ?

De Gemeenschapsminister heeft in zijn inleiding ook gesteld dat de gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten opnemen om de inspanningen die Aquafin zal leveren te laten renderen. Het gaat hier om de aanleg van gemeentelijke rioleringsnetten, welke simultaan moet gebeuren met de aanleg van de waterzuiveringsinfrastructuur. Het lid vraagt wat de draagwijdte van deze formulering is. Is hierover overleg geweest met de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden ? In hoeverre zal hier het gemeentelijk investeringsfonds tussenkomen ?

Het lid merkte ook een passage in het verslag van de Commissie Boeken op waarin wordt gesteld dat de gelijktijdige hervorming van de administratie en de invoering van het nieuwe uitvoeringsbesluit van het milieuvergunningsdecreet bijzonder grote moeilijkheden met zich zal meebrengen, zeker indien beide doelstellingen op korte termijn zouden moeten gerealiseerd worden. Spreker vraagt hoe de Gemeenschapsminister dit probleem zal oplossen.

Tevens vraagt deze spreker naar de zienswijze van de Gemeenschapsminister over het aanbod dat de electriciteitssector heeft gedaan om te participeren in de afvalverwerking. Electrabel is namelijk geïnteresseerd in energieopwekking door afvalverbranding.

Een volgend lid vraagt hoever het staat met het reeds lang aangekondigde geïntegreerd milieubeleid. Het is duidelijk dat andere belangrijke sectoren zoals economie en verkeer hun rol te spelen hebben in het milieubeleid. Het geïntegreerd milieubeleid komt in de inleiding van de Gemeenschapsminister echter niet aan bod.

Het lid stelt zich vragen over de slagkracht van de nieuwe milieuadministratie, die nu moet uitgebouwd worden. Waar zal het nodige personeel worden gevonden en wordt er scholing van dit personeel voorzien ?

Ook vraagt hij of de MINA-Raad nog dit jaar of pas volgend jaar zal worden opgericht.

Wat de samenwerking en coördinatie tussen de centrale overheid en de lokale besturen (zowel gemeenten als provincies) betreft, moet het lid vaststellen dat er hier dikwijls een en ander misloopt. Om tot een goede coördinatie te kunnen komen zijn er volgens hem meer middelen nodig.

Spreker stelt ook dat wanneer het principe „de vervuiler betaalt” wordt toegepast op de lasten uit het verleden, namelijk de problemen waarmee we nu kampen, die te wijten zijn aan vroegere vervuiling, dat het dan duidelijk is dat de industrie meer zal moeten bijdragen dan de burger.

Wat de uitbouw van het emissie- en immissiemeetnet door de VMM betreft, vraagt het lid of de VMM hiervoor alleen zal instaan, of dat zal worden samengewerkt met andere instellingen zoals het LISEC.

Een lid dat niet tot de Commissie behoort pleit voor een betere horizontale en verticale integratie van het milieubeleid. Horizontale integratie betekent dat alle departementen bij het beleid worden betrokken. Op dit ogenblik wordt er door de departementen nog te veel naast elkaar gewerkt. De verticale integratie houdt in dat beter wordt samengewerkt, zowel met de nationale overheid, in casu het Staatssecretariaat voor Leefmilieu, als met de lokale besturen. Bijvoorbeeld het voeren van een produktpolitiek is een typisch nationale aangelegenheid.

Het lid is verder van oordeel dat de Executieve een denkfout maakt door te stellen dat economische groei nodig is om tot een beter milieubeleid te komen. Volgens hem zorgt economische groei juist voor meer milieuvervuiling. Er zijn onmiskenbaar ecologische grenzen aan de economische groei.

Zo wordt volgens spreker het investeren in milieutechnologie nog te veel als een economische aangelegenheid gezien en beschouwd als een factor van economische groei. Bovendien is hij van oordeel dat milieutechnologie alleen 70 à 80 % van de vervuiling kan wegwerken, maar dat dit misschien niet voldoende zal zijn.

Het lid heeft ook kritiek op het ontwerp afvalstoffenplan, omdat hierin nog voor afvalverbranding wordt geopteerd. Er moet volgens hem resoluut van de verbranding worden afgestapt.

Wat het waterzuiveringsbeleid betreft pleit het lid er voor dat er meer moet geïnvesteerd worden in preventie. Het uitgestippelde beleid is te veel een opkuisbeleid, nadat de vervuiling al heeft plaatsgehad.

Hij vraagt zich ook af of de financiering van de NV Aquafin wel goed onderbouwd is. De inbreng van de industrie zal ongetwijfeld teruglopen, wanneer de hoogte van de heffingen het voor de bedrijven rendabel zal maken om aan zelfzuivering te doen. Wanneer daardoor het aandeel van de industrie in de geïnde heffingen zal verminderen, zal de vermindering aan inkomsten voor Aquafin ongetwijfeld afgewenteld worden op de rug van de burger.

In dit verband vraagt hij ook of de intercommunales en de maatschappijen voor watervoorziening zullen participeren in Aquafin.

Dezelfde spreker vindt het werk van de Commissie Boeken zeker positief. Het is goed dat er een coördinatie van het milieurecht komt. Er stelt zich volgens hem wel een probleem in verband met de bestraffing van milieu-overtredingen. Sancties en boeten zijn een nationale aangelegenheid.

Verder vraagt het lid of de beloofde 2000 ha nieuw bosreservaat er tegen het einde van dit jaar zullen zijn. Ook werd één miljard frank voor de natuurverenigingen voorzien. Zijn deze middelen reeds aanwezig? Tegelijkertijd wenst het lid te weten of eventuele conflicten tussen de natuurverenigingen en de Gemeenschapsminister hun weerslag hebben op hun subsidiëring.

Een volgende spreker is van oordeel dat de **Gemeenschapsminister** zelf al een aantal zaken heeft aangebracht om tot meer integratie van het milieubeleid te komen. Hij wijst op de door de Vlaamse Executieve goedgekeurde beslissing om de verschillende Gemeenschapsministers te vragen het MINA-Plan verder aan te vullen. Zijn de documenten die hiertoe door de andere departementen werden opgemaakt reeds beschikbaar ? Wordt het MINA-Plan ook verder aangevuld en geglobaliseerd ?

Wat de eerstelijnsmilieuzorg aangaat is dit lid van oordeel dat de gemeenten een rechtstreekse verantwoordelijkheid te dragen hebben. De aanstelling van een milieuambtenaar in elke gemeente zou nuttig zijn. De gemeenten moeten hiervoor echter de middelen krijgen. Zeker in de kleine gemeenten kan een gebrek aan middelen voor milieuzorg een probleem vormen. In elk geval is dit lid van oordeel dat er bij de gemeentelijke verantwoordelijken de laatste jaren een grote bewustwording heeft plaatsgegrepen over de milieuproblematiek.

Een grote moeilijkheid, zo gaat het lid verder, is echter dat heel wat klachten in verband met milieu-overtredingen, door het parket geseponeerd worden. Daardoor ontstaat bij de bevolking het gevoel dat er niet wordt opgetreden tegen overtreders. Het is duidelijk dat het justitiële apparaat hier te kort schiet. Daarom pleit dit lid voor een overleg op korte termijn tussen de nationale Minister van Justitie en de Leefmilieuministers om aan deze problematiek te verhelpen. Een systeem van zware administratieve boeten kan misschien een oplossing brengen.

Verder vraagt het lid hoe het nu verder moet met de gemeentelijke containerparken. Gezien het nieuwe afvalstoffenplan moeten zij hierin ingepast worden. De gemeenten worden ook geconfronteerd met afzetproblemen voor het recycleerbaar afval. Zo was er recent de ineenstorting van de papierprijs. Kan dit laatste probleem niet opgelost worden via convenanten met de industriesectoren ?

Ook wenst het lid te weten wanneer op gemeentelijk vlak zal worden begonnen met de gescheiden ophaling van het huishoudelijk afval. Gaat dit in 1991 reeds van start gaan ? Spreker is voorstander van een geleidelijke invoering van het systeem van gescheiden ophaling om te vermijden dat er daardoor in de gemeenten financiële moeilijkheden zouden ontstaan.

Tenslotte merkt dit lid op dat de 1,4 miljard frank die voorzien is voor het impulsprogramma milieutechnologie zeker positief te noemen is. Het kan er voor zorgen dat de best mogelijke technologie wordt ontwikkeld. Hij vraagt of er hierbij coördinatie is met het impulsprogramma energie.

Een ander lid is van oordeel dat de Vlaamse Executieve en de Gemeenschapsminister reeds heel wat initiatief aan de dag hebben gelegd om zowel op budgettair vlak als wat decreten betreft, het nodige kader te scheppen dat een effectief milieubeleid mogelijk maakt.

Toch stelt hij een zekere achterstand in de initiatieven vast. Zo is de MINA-raad nog steeds niet opgericht. Hij vraagt dan ook dat deze raad snel van start zou gaan.

Ook wat het gecoördineerd milieubeleid betreft is er een zekere achterstand. Wanneer zal de Executieve hierover een besluit treffen, waarin de verantwoordelijkheid van elke Gemeenschapsminister wordt omlijnd ? Met die noodzakelijke coördinatie staat of valt het efficiënt milieubeleid. Dus moet er bij de andere Gemeenschapsministers op worden aangedrongen de timing te respecteren.

Het lid blijft ongerust over de controlemogelijkheden vanuit de Vlaamse Raad op de NV Aquafin. Hierover is voorts nog geen duidelijkheid geschapen. Met name de **resultaaten** middelenverbintenis is een technisch zeer moeilijke kwestie, zeker als zulke verbintenis per bekken moet worden afgesloten.

Het is duidelijk dat uit de discussie over de waterzuivering gebleken is dat er een aantal knelpunten waren. Zo was er discussie over het statuut van de NV Aquafin en over de controle op de NV. Het lid stelt dat deze knelpunten best vermeden worden wanneer er gelijkaardige nieuwe projecten, ditmaal in het kader van de afvalverwerking, worden opgestart.

Over de inschakeling van de particuliere sector in de milieuzorg, stelt dit lid dat deze inschakeling in de ganse keten moet gebeuren, gaande van de ophaling tot de verwerking. Het mag niet zo zijn dat de particuliere sector slechts de winstgevende activiteiten tot zich trekt en de niet winstgevende aan de overheid overlaat.

Er moet volgens dit lid gepleit worden voor een maximale verwerking van het afval door middel van compostering en recyclage. Verbranding moet tot een minimum beperkt blijven. De particuliere partners in de afvalverwerking moeten dit kunnen garanderen. Het lid wil hiermee waarschuwen tegen de interesse die er vanwege de elektriciteitssector is voor de afvalverbranding. Deze sector is hoogstwaarschijnlijk niet in verwerking en recyclage geïnteresseerd. Daarom is de elektriciteitssector volgens het lid geen aanvaardbare partner.

Tenslotte vraagt dit lid of de geruchten waar zijn als zou gedacht worden aan een detachering van gespecialiseerd personeel van de VMZ naar de NV Aquafin. Het lid vraagt zich af of zulks niet ten koste zal gaan van het engagement dat de VMM tot 1995 zal blijven instaan voor de werking van de waterzuiveringsinstallaties. Bovendien kan dit problemen stellen voor het statuut van de betrokken personeelsleden.

Een lid dat niet tot de Commissie behoort vraagt of er reeds sprake is van een overeenkomst tussen Aquafin en het Vlaamse Gewest. Hij wenst te weten wat deze overeenkomst zal behelzen.

Hij heeft ook vragen naar de samenwerking tussen het nationaal Staatssecretaris voor Leefmilieu en OVAM in het kader van de wet over in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen. Bestaat er nu een betere samenwerking op het vlak van de uitwisseling van informatie, onder andere over het vervoer van giftig afval ?

Een lid brengt de opmerkingen van het Rekenhof ter sprake over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de GIMV waarbij de Milieuholding werd gemachtigd trekkingsrechten in de vorm van renteloze voorschotten uit te oefenen op het MINA-Fonds (zie stuk 14 (1990-1991) - Nr. 1, p. 57-58). Onafgezien van het feit dat het Rekenhof opmerkt dat het MINA-Fonds nog steeds niet bij decreet werd opgericht heeft het Hof bezwaren tegen de inhoud van de genoemde overeenkomst. Het lid wenst te weten wat de Gemeenschapsminister inbrengt tegen de opmerkingen van het Rekenhof. Hij vraagt tevens of de tekst van de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de GIMV ter beschikking kan worden gesteld.

Wat deze laatste vraag betreft antwoordt de Gemeenschapsminister dat aan de opmerkingen van het Rekenhof

zal worden tegemoetgekomen door het jaarlijks voorleggen van de begroting van het MINA-Fonds aan de Vlaamse Raad en door de controle die tegelijkertijd door het Rekenhof op deze begroting kan worden uitgevoerd. De **Gemeenschaps-**minister zette dit reeds omstandig uiteen tijdens de besprekingen van het decreet bestuurlijk beleid. Verder verklaart de Gemeenschapsminister dat de Vlaamse Milieuholding het instrument zal zijn dat alle overheidsparticipaties in de milieusector zal groeperen en dit onder bewaking van haar Raad van Bestuur, die in de praktijk dezelfde zal zijn als de Raad van Bestuur van de GIMV.

Een lid dat niet tot de commissie behoort merkt bij dit antwoord van de Gemeenschapsminister echter op dat de opmerkingen van het Rekenhof niet alleen betrekking hadden op de controle op de besteding van de middelen. Het Rekenhof stelde eveneens dat de kwijtschelding aan de milieuholding van tengevolge van faillissement of waardevermindering niet teruggestorte uitgeleende bedragen uit het MINA-Fonds, moet beschouwd worden als een in de zin van artikel 114 van de Grondwet bedoelde vrijgevigheid, wat enkel na decretale machtiging mogelijk is. Ook stelt het Rekenhof dat de bedoelde overeenkomst een langlopende verbintenis is, die de begroting voor meerdere jaren zal bezwaren. In deze stelde de Executieve zich in de plaats van de Vlaamse Raad.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat er in de overeenkomst met de GIMV een budgettair meerjarenplan is voorzien. De Vlaamse Raad verliest hierover echter zijn bevoegdheid niet omdat de begroting van het MINA-Fonds elk jaar zal dienen te worden besproken. Zowel inkomsten als uitgaven komen daarbij aan bod, onafgezien de langlopende overeenkomst die er is afgesloten.

Van een overeenkomst met Aquafin kan slechts sprake zijn na de stemming van het decreet bestuurlijk beleid, dat de decretale regeling van de oprichting van de nieuwe NV bevat.

Over de gemeentelijke rioleringsnetten verklaart de Gemeenschapsminister dat de gemeentelijke autonomie blijft spelen en dat het aan de gemeenten wordt overgelaten of zij het gemeentelijk investeringsfonds laten tussenkomen. Hij wijst er wel op dat de voorziene middelen eerder beperkt zullen zijn. De Executieve zou eventueel naar het MINA-Fonds toe maatregelen kunnen nemen om meer middelen voor rioleringen vrij te maken, mocht zulks nodig blijken.

De gemeentelijke autonomie gebiedt ook dat de gemeenten zelf moeten uitmaken of zij prioriteit geven aan de uitbouw van de rioleringen. Dit wordt bedoeld met het opnemen van de eigen verantwoordelijkheden van de gemeenten.

De taak van Aquafin zal er in bestaan de prioritaire rioleringen aan te leggen. Wat prioritaire rioleringen zijn, wordt door de ATD op zuiver technische gronden beoordeeld. Bijvoorbeeld kunnen korte verbindingen die nodig zijn om het collectorennet operationeel te maken als prioritaire riolering worden beschouwd. Er wordt per dossier bekeken of het over prioritaire rioleringen gaat. Algemene criteria van wat prioritaire rioleringen zijn, kunnen echter moeilijk worden vastgelegd.

Een lid vraagt of de gemeenten zullen moeten opdraaien voor de bijkomende werken die de aanleg van die prioritaire rioleringen met zich zullen meebrengen. Hij denkt bijvoorbeeld aan wegeniswerken.

De Gemeenschapsminister zegt dat hierover nog geen uitsluit kan worden gegeven. Er moet hierbij gestreefd wor-

den naar overeenkomsten met de gemeenten, waarin het aandeel van de gemeenten naar billijkheid wordt bepaald. Wanneer de aanleg van een riolering met zich meebrengt dat er in een straat een nieuw wegdek komt, wordt hierdoor vanzelfsprekend een meerwaarde gecreëerd, waaraan de gemeenten zullen moeten meebetalen.

De Gemeenschapsminister verklaart ook dat de kwestie van de middelen voor de aanleg van rioleringen door de gemeenten zeker zal ter sprake komen bij de bespreking van het decreet over het gemeentelijk investeringsfonds.

Verder deelt de Gemeenschapsminister mee dat de commissie die de eerstelijns milieuzorg bestudeert inderdaad aan het werk is en dat er een eindrapport van wordt verwacht tegen het einde van december 1990.

Over de voorstellen van de elektriciteitssector over de afvalverbranding is de Gemeenschapsminister op de hoogte. Het was echter niet de Executieve die het initiatief heeft genomen om de sector te benaderen. Het is ongetwijfeld zo dat de elektriciteitssector de sites heeft voor de inplanting van ovens en dat deze ook de energie uit afvalverbranding kan gebruiken. De voorwaarden moeten echter acceptabel zijn. Goede MER's zijn zeker nodig. In elk geval kan de Gemeenschapsminister verklaren dat er in deze zaak nog geen enkele beslissing is genomen. Wel wordt nog maar eens bewezen dat er veel interesse is voor de milieusector, in zoverre deze een economische sector geworden is.

Wat het geïntegreerde milieubeleid betreft, stelt de Gemeenschapsminister dat de discussies binnen de Vlaamse Executieve aan de gang zijn maar dat er vooralsnog geen nota's of eindconclusies klaar zijn. Wel zijn er enkele deelnota's ter beschikking zoals het mobiliteitsplan en nota's van het departement economie over de ecologische voorwaarden voor steun aan de bedrijven.

De Gemeenschapsminister oppert de suggestie een interministerieel comité op te richten voor wat de dossiers betreft die met leefmilieu te maken hebben, net zoals er een interministerieel comité voor wetenschapsbeleid bestaat.

De Gemeenschapsminister geeft ook toe dat de administratie van leefmilieu over te weinig mankracht beschikt. Er zullen een honderdtal personeelsleden uit het schoolgebouwenfonds overkomen. Zij zullen de nodige opleiding moeten krijgen.

De oprichting van de MINA-raad moet zo snel mogelijk rond zijn. Dit is voor de Gemeenschapsminister een prioriteit. Er is namelijk een grote behoefte aan objectieve en professioneel deskundige begeleiding van het leefmilieubeleid. De overkoepelende milieuverenigingen hebben, ten volle rekening houdend hiermede, op dit vlak een voorname rol te vervullen. Daarom is er voor de MINA-raad dan ook een belangrijk budget voorzien.

De Gemeenschapsminister verklaart tevens dat uit het MINA-fonds middelen kunnen worden voorzien voor het wegwerken van de lasten uit het verleden, zoals de sanering van de black-points. Ook kunnen er middelen aan de lokale besturen worden ter beschikking gesteld.

Het emissie- en immissie-meetnet van de VMM kan een volledig eigen net van de Maatschappij zijn. Het is echter ook mogelijk dat contractuele verbintenissen met andere instellingen worden aangegaan voor het opzetten van het net.

Wat de bevoegdheid tot het opleggen van sancties of administratieve boeten door het Vlaamse Gewest betreft, blijft

de Raad van State vaag. In het milieuheffingendecreet is echter wel degelijk een administratieve boete voorzien.

Over de gemeentelijke containerparken zegt de Gemeenschapsminister dat deze slechts zin hebben als ze binnen de globale aanpak van de afvalverwerking passen. Een afname van de recycleerbare stoffen moet gegarandeerd blijven. Daarom zou de overheid meer greep moeten maken op de recyclagesector. Dit zou het mogelijk moeten maken dat ook in minder goede tijden de afname van recyclebaar materiaal verzekerd blijft. De Gemeenschapsminister stelt ook dat zal moeten worden onderzocht in welke mate er zou kunnen worden geïnvesteerd in de uitbreiding van bestaande containerparken.

De gescheiden ophaling van huisvuil zal planmatig in fasen worden uitgewerkt. Dit zal geleidelijk groeien in functie van de lokale mogelijkheden. De Gemeenschapsminister verwijst hierbij naar het totaalplan dat voor de provincie Limburg wordt uitgewerkt.

De selectieve ophaling zal grotere kosten voor de gemeenten met zich meebrengen, welke dus naar de burger zullen worden doorgerekend. Ook hier speelt echter het principe „de vervuiler betaalt” ; wie meer afval produceert, betaalt ook meer. De milieubox, die dient voor de selectieve ophaling van klein gevaarlijk afval zal uit het MINA-Fonds, en dus uit de heffingen, worden bekostigd.

De heffingen op afvalstoffen blijven ondertussen tot 1992 onveranderd. Op dit vlak zal er dus voor de gemeenten tot die datum geen bijkomende kost zijn.

Wat het impulsprogramma milieutechnologie betreft, verklaart de Gemeenschapsminister dat er hier ook coördinatie met andere milieuprogramma's is. Ook bestaan er concrete afspraken met de Gemeenschapsminister van Economie.

Het toezicht op de NV Aquafin zal concreet worden geregeld wanneer het decreet bestuurlijk beleid zal gestemd zijn. De manier waarop dit toezicht zal worden uitgeoefend zal aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud worden medegedeeld. In elk geval zal precies worden vastgelegd wat de verantwoordelijken van de NV Aquafin zullen zijn. De taak van de afgevaardigde van de Executieve in de NV zal zijn dit alles op te volgen.

Over de detachering van personeelsleden van de VMZ naar Aquafin verklaart de Gemeenschapsminister dat hij deze mogelijkheid suggereerde tegenover een afvaardiging van een overheidsvakbond. Het gaat hier echter slechts om een denkpiste. De Gemeenschapsminister stelt hoe dan ook dat die detachering slechts kan gebeuren onder zeer strikte voorwaarden.

De beslissingen over de afvalverwerking zullen volgens de Gemeenschapsminister zodanig zijn dat ze niet in loodzware procedures zullen vervallen. Zulke procedures zorgen er alleen maar voor dat plannen op de lange baan worden geschoven en dat ze uiteindelijk niet worden uitgevoerd.

Over de opmerking in het verslag van de commissie Bocken dat de gelijktijdige hervorming van de administratie en de invoering van het uitvoeringsbesluit van het milieuvergunningsdecreet zeer moeilijk zal verlopen antwoordt de Gemeenschapsminister dat dit zal gebeuren met de implementatie van het decreet bestuurlijk beleid. Hierbij is een overgangperiode ingebouwd, die het probleem moet oplossen.

Over de opmerking van een lid dat het beleid toegespitst is op een opruimingsbeleid en niet op voorkoming, antwoordt de Gemeenschapsminister dat het voorkomingsbeleid steeds

het prioritaire uitgangspunt van zijn beleid is geweest. Bij het afvalstoffenbeleid is voorkoming en recyclage eveneens prioritaair. Maar hier is het duidelijk dat wat overblijft aan afval slechts kan verbrand worden. Hiervoor bestaat geen alternatief. Er kan dus niet volledig afgestapt worden van afvalverbranding.

Van de beloofde 2000 ha nieuw bosreservaat zijn er onder-tussen reeds een paar honderd hectare verwezenlijkt. Er wordt verder aan het inrichten van nieuwe reservaten ge-werkt.

Wat de informatie-uitwisseling in verband met het vervoer van giftige afvalstoffen betreft, stelt de **Gemeenschapsminis-ter** dat de samenwerking in deze kwestie met de nationale overheid geen problemen stelt.

III. STEMMINGEN

Bij indicatieve stemming worden de aan de Commissie toegewezen artikelen van het ontwerp van decreet alsmede de toegewezen secties van de begrotingstabel aangenomen met 8 stemmen tegen 2.

De conformiteit tussen de administratieve begroting en de algemene uitgavenbegroting wordt door de Commissie vast-gesteld met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

De Verslaggever,

J. DUFAUX

De Voorzitter,

Jozef BOSMANS

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

INTERUNIVERSITAIRE COMMISSIE VOOR DE HERZIENING
VAN HET MILIEURECHT IN HET VLAAMSE GEWEST

Tussentijds verslag per 31 oktober 1990

1. ALGEMEEN OVERZICHT DER WERKZAAMHEDEN

1. Zoals voorzien in het contract, heeft de commissie op de eerste plaats het schema onderzocht van de in het ontwerp van algemeen milieukaderdecreet te behandelen materies. Zij besliste voorlopig uit te gaan van het ongewijzigde schema vervat in bijlage bij de overeenkomst en ook de hierin aangeduide prioriteiten aan te houden.

Zij besliste ook de basisdoelstelling aan te houden een algemeen kaderdecreet inzake milieuhygiëne aan te bevelen, eerder dan een wijziging van de sectoriële wetgeving.

2. Tot op heden vergaderde de Commissie vierendertig maal (het contract voorzag ongeveer twintig vergaderingen per jaar). De meeste vergaderingen besloegen een halve dag ; een aantal keren werd gedurende een ganse dag vergaderd. De lijst van de data der vergaderingen is in bijlage bij dit verslag gevoegd (doc. 9).

De Commissie besprak opeenvolgend : de planning en organisatie van haar werkzaamheden, milieubeleidsvereenkomsten, het afvalregime, het materieel milieustrafrecht, het vergunningsstelsel, het ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het milieuvergunningsdecreet, de vergoeding van milieuschade, milieuheffingen, de Nederlandse Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne, de privaatrechtelijke verbodsactie in milieuzaken, het formeel milieustrafrecht, het gebruik van algemene regelen in het milieurecht, administratieve sancties, milieubeleidsplanning, kwaliteitsdoelstellingen. De volgorde van de behandelde materies werd hoofdzakelijk bepaald door de beschikbaarheid van voorbereidende wetenschappelijke studies. De actualiteit speelde mede een rol.

Uitvoerige verslagen van alle besprekingen werden opgesteld door de secretaris van de Commissie, dhr. P. Verbeek. Een volledig verslag van de besprekingen, geordend per thema is hierbij gevoegd als bijlage (doc. 6). (De verslagen van de laatste vergaderingen betreffende vergunningsstelsels en betreffende milieubeleidsplanning zijn evenwel nog niet beschikbaar). Een volledig stel met de chronologisch geordende verslagen van alle besprekingen kan desgewenst ter beschikking gesteld worden van de Minister en het Bestuur. Tot begin september 1990 beslaan deze verslagen, voorbereidende documenten niet inbegrepen, meer dan 410 getikte bladzijden.

3. De Commissie gaat bij haar besprekingen uit van voorbereidende studies met betrekking tot de door haar behandelde materies. Deze beogen onder meer een beschrijving van het geldende recht, een onderlinge vergelijking van de bestaande sectoriële wetten en een uitdieping van bepaalde theoretische probleempunten.

Een aantal van deze voorbereidende studies worden gevonden in de bestaande literatuur. Ook kon in een aantal gevallen nuttig verdergebouwd worden op wetenschappelijk werk door commissieleden verricht in een ander verband. Dit was het geval voor studies van dhr. Faure („Preadvies Milieustrafrecht België”) en Prof. Boes („Administratieve sancties en art. 6 EVRM in België”) die aan de commissieleden werden overgemaakt. Ook de verslagen van colloquia georganiseerd door het Seminarie voor Milieurecht van de R.U.G. en de Belgische Vereniging voor Milieurecht over Milieubeleidsvereenkomsten en over Verzekering van Milieuschade leverden belangrijk materiaal voor verdere studie.

De wetenschappelijke medewerkers van de Commissie en de Commissieleden zelf hebben een belangrijk aantal voorbereidende documenten opgesteld. De aandacht wordt vooral gevestigd op de volgende studies gemaakt in het kader van de Commissie :

- Boydens, H., De wet algemene bepalingen milieuhygiëne.
- Bronders, B., Het ontwerp van nieuw afvalstoffendecreet en het milieustrafrecht.
- Bronders, B., Toezichtsregeling in de afvalstoffenreglementering.
- Deketelaere, K., Uitbreiding of verandering van een vergunninghoudende inrichting : gevolgen voor de milieuvergunningen ;

- Deketelaere, K., Naar een onafhankelijke loopbaan voor controle-ambtenaren van het bestuur milieu-inspectie ;
- Deketelaere, K., Milieuvergunningstelsels in België en in het buitenland : analyse, gelijkenissen en verschilpunten, voorstellen tot hervorming ;
- Deketelaere, K., Administratieve sancties in het milieurecht in België en in de buurlanden : analyse, gelijkenissen en verschilpunten, voorstellen tot hervorming.
- De Nauw, A., Voortdurende misdrijven in enkele milieuwetten ;
- Lavrysen, L., Het Europese milieuhygiënerecht — Inventarisatie van de richtlijnen die relevant zijn voor de werkzaamheden van de commissie.

Voornoemde rapporten worden overgemaakt samen met dit verslag.

Ook een aantal externe deskundigen werd om een rapport gevraagd. Een lijst van deze rapporten is in bijlage bij dit rapport gevoegd (doc. 8). De volgende rapporten worden samen met dit verslag overgemaakt :

- Druyts, R., De begrotingstechnische implicaties van een heffingenstelsel ;
- Van Crombrughe, S., De invorderings- en geschillenprocedure van heffingen inzake leefmilieu.

De volledige lijst van de documenten ter beschikking gesteld van de commissieleden maakt een bijlage uit bij dit verslag (doc. 7). Alle hierin vermelde documenten kunnen desgewenst worden overgemaakt. Gezien het belang hiervan wordt ook een exemplaar van het „Preadvies milieustrafrecht België” van M. Faure meegestuurd met dit verslag.

Sommige van voornoemde studies kunnen van onmiddellijk praktisch belang zijn voor het Bestuur. Dit is meer bepaald het geval voor het overzicht van het Europese milieurecht opgesteld door dhr. Lavrysen.

4. De Commissie organiseerde een aantal besprekingen met binnen- en buitenlandse experts ten einde op snelle wijze geïnformeerd te zijn over bepaalde ontwikkelingen of om haar eigen ideeën te toetsen aan die van gezaghebbende experts.

Aldus werden beperkte colloquia georganiseerd over de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne (prof. Drupsteen, dhr. Henderson), milieustrafrecht (prof. Schafmeister, Prof. Heine), heffingen (Dhr. Bongaerts, Prof. De Clercq, Dhr. Druyts, Prof. Jans), milieubeleidsplanning (prof. Verbruggen), de milieuvergunningcommissie (dhr. De Wel, dhr. Vandenbon, dhr. De Boeck, dhr. Coupé).

In de onmiddellijke toekomst zijn besprekingen voorzien met Prof. Van Crombrugge en dhr. Druyts over heffingen.

5. Gezien het belang van de recente ontwikkelingen op het vlak van het milieurecht in het buitenland werd met een aantal ambassades en ministeries voor leefmilieu contact genomen om informatie in te winnen over recente buitenlandse wetgeving. In de meeste gevallen werd aan ons verzoek gunstig gevolg gegeven. Ook het Environmental Law Center te Bonn bleek een belangrijke bron van informatie.

6. Voor een aantal materies zijn de werkzaamheden van de Commissie ver genoeg gevorderd om ontwerp teksten van decreet in behandeling te nemen. Voor milieubeleids-overeenkomsten en kwaliteitsdoelstellingen heeft de Commissie een definitieve tekst vastgesteld. Over vergunningsprocedures, materieel strafrecht en toezicht zijn reeds verschillende versies van een ontwerp tekst behandeld. Een ontwerp tekst wordt binnenkort verwacht inzake de schadevergoeding, de privaatrechtelijke verbodsactie, het materiële strafrecht, monsterneming, algemene regelen en verordeningen.

7. Een eerste maal reeds is de Commissie op grond van een voorontwerp overgegaan tot raadpleging van de bevoegde administraties, belangengroepen en andere wetenschappers. Het betrof hier het voorontwerp betreffende milieubeleids-overeenkomsten. De raadpleging gebeurde onder de vorm van een beperkt colloquium waaraan een vijftientig personen uit de verschillende betrokken middens deelnamen. Het ontwerp werd over het algemeen gunstig onthaald. Na het colloquium werden nog een aantal detailwijzigingen aangebracht.

II. INHOUDELIJK OVERZICHT

8. In haar werkzaamheden heeft de Commissie tot nu toe op de eerste plaats aandacht besteed aan de juridische onderbouw van het milieurecht en in de tweede plaats aan de specifieke milieu-beleidsinstrumenten. Tot nu toe kon nog geen aandacht besteed worden aan de vervollediging van de sectoriële wetgeving.

De taakverdeling en de stand van zaken wordt hierna samengevat. Voor elk thema wordt verwezen naar de nummering in het bij het contract gevoegde „Schema met de door de Commissie te behandelen materie”.

A. Algemene en sectoriële verordeningen en hun onderlinge verhouding (B.1.1.)

9. Verantwoordelijke : Prof. Lambrechts m.m.v. Mevr. Boydens (deeltijds), dhr. Verhoeven (deeltijds).

Een eerste oriënterende **werknota** over algemene en sectoriële normen en hun onderlinge verhouding werd door de Commissie besproken. Naderhand werd verder onderzoek verricht betreffende de Nederlandse wetgeving die een belangrijke bron van inspiratie kan zijn (inzonderheid het wetsontwerp Vergunningen en Algemene Regels). Het onderzoek van het Nederlandse recht mondde verder uit in twee discussieteksten van de hand van Prof. Lambrechts, Mevr. Boydens en dhr. Verhoeven, over de voor- en nadelen van het gebruik van algemene regels in plaats van vergunningen en over de mogelijke uitwerking van een systeem van algemene regels in Vlaanderen.

Drie verschillende mogelijkheden worden aldus aan de Commissie voorgelegd.

(1) Voor die categorieën van inrichtingen die voldoende homogeen zijn en slechts geringe of geen milieuhinder veroorzaken, vervangen de algemene regels de vergunningsplicht. Deze algemene regels vormen een dekkend pakket standaardvoorschriften die gelden voor alle inrichtingen van die categorie, zodat een individuele beoordeling niet meer nodig is. Inrichtingen die onder het toepassingsgebied van dergelijke algemene regels vallen, zijn enkel gehouden tot het melden van het oprichten of het veranderen van een inrichting. De Commissie zal bespreken hoe voornoemde meldingsplicht formeel en inhoudelijk moet worden uitgewerkt.

(2) Een tweede soort van algemene regels vormt geen dekkend pakket standaardvoorschriften, maar regelt één of meer aspecten van een bepaalde categorie van inrichting op een algemene wijze. Voor het overige blijft een individuele beoordeling noodzakelijk ; het gaat hier met andere woorden om algemene regels waarbij de vergunningsplicht blijft behouden.

(3) Ten slotte bestaat de mogelijkheid op het gebruik van een zogenaamd instructiebesluit. Dit verplicht het voor vergunningverlening bevoegd gezag bepaalde voorschriften of beperkingen in de vergunning op te nemen. Het instructiebesluit kan algemeen of gedetailleerd zijn, al naargelang men aan de vergunningverlenende overheid een grotere dan wel kleinere beleidsvrijheid wil geven. Onder welke voorwaarden afwijkingen kunnen worden toegestaan, zal in de decreettekst zelf limitatief worden aangegeven.

De Commissie zal binnenkort haar standpunt bepalen met betrekking tot de keuze van een van de voorliggende regimes of van een combinatie hiervan, de verhouding tussen algemene regels en vergunningen, de „link” tussen kwaliteitsdoelstellingen en algemene regels, overgangsregelingen, het samengaan van algemene en sectoriële normen, de preventieve rechtsbescherming bij de totstandkoming van algemene regels. Een ontwerp-tekst wordt voorbereid.

B. Vergunningen (B.1.2.)

10. Verantwoordelijke : Prof. Boes m.m.v. dhr. Deketelaere.

De Commissie besprak de volgende voorbereidende documenten opgesteld door dhr. Deketelaere :

— Milieuvergunningstelsel in België en de buurlanden : analyse, gelijkenissen en verschilpunten, voorstellen tot hervorming, Leuven, november 1989, 181 p. ;

— Uitbreiding of verandering van een vergunninghoudende inrichting : gevolgen voor de milieu-vergunningen, Leuven, april 1990, 34 p.

De Commissie legde haar basisopties vast en besprak twee eerste versies van een voorontwerp van decreet opgesteld door Prof. Boes en dhr. Deketelaere. Een nieuw ontwerp wordt voorbereid.

Wat de procedurele kant van het vergunningsstelsel betreft, kunnen de hoofdlijnen van het standpunt van de Commissie als volgt worden samengevat. Een eenvormige vergunningsprocedure wordt voorzien ten einde de verschillende sectoriële vergunningsprocedures op te heffen. Inspiratie werd onder andere gezocht in de Nederlandse Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne. Tevens wordt bij de uitwerking zoveel mogelijk rekening gehouden met de vergunningsprocedure vervat in het **milieuvergunningsdecreet**.

Binnen de eenvormige procedure is er een opsplitsing voorzien in een „zware” (voor de huidige klasse 1 **inrichtingen**) en een „lichte” (voor de huidige klasse 2 inrichtingen) procedure, met daarnaast een systeem van melding voor inrichtingen waarvoor algemene voorwaarden volstaan. De voornaamste verschillen tussen beide procedures zullen zijn : de duur van de voorziene termijnen, het al of niet organiseren van een hoorzitting en een openbaar onderzoek, de bevoegde overheid (bestendige deputatie/college van burgemeester en schepenen).

De Commissie heeft nog geen definitief standpunt ingenomen met betrekking tot de vraag hoe ver de inhoudelijke integratie van de verschillende vergunningsstelsel moet gaan.

II. Naar aanleiding van de bespreking van de vergunningsstelsels heeft de Commissie ook een aantal bedenkingen gewijd aan het ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het milieuvergunningsdecreet .

De Commissie heeft evenwel niet de gelegenheid gehad de tekst van het **ontwerpbesluit** van het milieuvergunningsdecreet uitvoerig te onderzoeken. Dit zou de andere werkzaamheden van de Commissie ernstig hebben vertraagd. Overigens is het de opzet van de Commissie een globale herziening voor te bereiden die niet noodzakelijkerwijze de bestaande teksten moet overnemen. Wel zal de Commissie bij haar werkzaamheden in de mate van het mogelijke aansluiten bij de tekst van het milieuvergunningsdecreet.

De Commissie heeft een aantal bedenkingen m.b.t. de nakende invoering van het uitvoeringsbesluit van het milieuvergunningsdecreet.

De Commissie is van mening dat de gelijktijdige hervorming van de administratie en de invoering van het nieuwe uitvoeringsbesluit bijzonder grote moeilijkheden zal opleveren, zeker indien men beide doelstellingen op zeer korte termijn wil realiseren. De redenen hiervoor zijn o.m. :

- De administratie moet voldoende tijd hebben om de nieuwe tekst te verwerken.
- De gemeenten krijgen nieuwe opdrachten. De vraag is of de nodige middelen hiervoor aanwezig zijn en of de gemeenten hiervoor reeds voorbereid zijn.
- Inrichtingen die aan melding zijn onderworpen vallen enkel onder algemene regelen ; individuele vergunningsvoorwaarden kunnen niet opgelegd worden. De Commissie twijfelt eraan of er momenteel reeds voldoende algemene regelen zijn en vreest dat hier een vacuüm zal ontstaan.
- Hetzelfde geldt voor de inrichtingen van de klasse 1 voor het geval de procedure niet tijdig wordt afgewikkeld en een stilzwijgende vergunning wordt toegekend.

De Commissie besteedde ook bijzondere aandacht aan de werking van de milieuvergunningscommissies. Hieromtrent werd een beperkt colloquium georganiseerd met ambtenaren van AROL (Ir. De Wel, dhr. Van den Bon) en van de Provincie Oost-Vlaanderen (dhr. H. De Boeck, dhr. Coupé). De Commissie stelt vast dat er een verschil is in de organisatie en werking van de provinciale en de gewestelijke **milieuvergunningscommissie**. Volgens de tekst van het milieuvergunningsdecreet zal de gewestelijke commissie zelf een standpunt ontwikkelen en voorleggen aan de Minister, zonder dat de betrokken administraties vooraf een individueel advies moeten formuleren (ontwerp uitvoeringsbesluit, art. 45, § 2). De provinciale commissies daarentegen ontvangen eerst autonome adviezen van de betrokken adviserende administraties en brengen daarna hun eigen advies uit (ontwerp uitvoeringsbesluit, art. 28). Deze laatste oplossing brengt mee dat het administratief dossier waarover de Bestendige Deputatie zal moeten uitspraak doen, zowel de individuele adviezen zal bevatten als het advies van de milieuvergunningscommissie. Indien hiertussen tegenstrijdigheden bestaan zal er wellicht een nieuw advies gevraagd worden aan de provinciale diensten, zodat de coördinerende rol van de milieuvergunningscommissie in het gedrang komt. De Commissie meent dat de

werkmethode van de gewestelijke vergunningscommissie ook zou kunnen gevolgd worden voor de provinciale commissies indien deze over een voldoende infrastructuur (desnoods door versterking van de provinciale milieudiensten) zou beschikken om behoorlijk te werken.

In de toekomst zullen, aldus bepaalde ontwerpen, de OVAM en de Vlaamse Milieu-maatschappij, niet noodzakelijk betrokken worden bij de advisering inzake milieuvergunningen. De Commissie is van mening dat zowel een waterkwaliteitsbeleid als de preventie en recyclage van vast afval een betrokkenheid van bedoelde overheidsinstanties bij de vergunningsverlening vereist.

De Commissie meent dat de huidige plannen, zoals die ook tot uiting komen in het ontwerp van decreet Bestuurlijk Beleid een belangrijke stap vooruit zijn in de zin van een integratie van het milieubeleid. Zij legt er nochtans de nadruk op dat het opnemen van een groeiend aantal inrichtingen op de vergunningslijst niet wegneemt dat er verschillende regelen blijven gelden inzake bijvoorbeeld handhaving en schadevergoeding. Op dit vlak is in de toekomst integratie nodig met het ontwerp kaderdecreet dat de Commissie opdracht heeft uit te werken.

C. Materieel strafrecht (2.1)

12. Verantwoordelijke : dhr. M. Faure.

In november 1989 presenteerde Commissielid M. Faure een preadvies over het materiële milieustrafrecht voor de Vereniging voor de Vergelijkende Studie van het Recht van België en Nederland. Deze tekst, waarin de actuele problemen van het milieustrafrecht in België werden geschetst en waarin voorstellen tot hervorming werden geformuleerd vormde het uitgangspunt voor de discussie over dit thema in de Commissie. Een exemplaar van deze tekst is in bijlage bij dit verslag gevoegd.

Aan de hand van dit preadvies werd door de Commissie beraadslaagd over de krachten van een nieuw Vlaams milieustrafrecht. Aan de hand van het verslag van deze vergaderingen heeft M. Faure in de daarop volgende maanden een voorontwerp van decreet betreffende het milieustrafrecht en een daarbij horende memorie van toelichting ontworpen. Dit ontwerp is vervolgens besproken door de Commissie. Ook werd het voorgelegd aan en besproken met twee buitenlandse deskundigen op het gebied van milieustrafrecht : Prof. Dr. D. Schaffmeister, voorzitter van de vakgroep strafrecht van de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Leiden en Dr. Günter Heine, geschäftsführende Referent aan het Max Planck Institut für ausländisches und internationales Strafrecht te Freiburg im Breisgau. Momenteel wordt gewerkt aan een aangepast ontwerp. Dit zal binnenkort aan de Commissie worden voorgelegd.

De belangrijkste opties van de Commissie in verband met het materieel milieustrafrecht worden hierna samengevat.

Voor de Commissie was de eerste vraag op welke wijze het strafrecht beter aangepast kan worden aan de eis om de strafrechtelijke sanctie ook daadwerkelijk een preventief effect te laten hebben ten aanzien van milieuverontreiniging. Het centrale uitgangspunt is dat het strafrecht ter sanctionering van milieuverontreiniging noodzakelijk blijft, maar dat het gebruik ervan slechts zinvol is indien deze sanctie ook effectief kan zijn. Dit veronderstelt dat het strafbaar gedrag in de delictsomschrijvingen op zodanige wijze is bepaald dat ernstige vormen van verontreiniging ook bestraft kunnen worden en dat de sancties de potentiële dader zodanig zullen afschrikken dat hij de verontreiniging achterwege zal laten.

Wat de omschrijving van de strafbare verontreiniging betreft, heeft de Commissie veel aandacht besteed aan de invloed van de administratieve vergunning op de strafbaarheid. In de huidige wetgeving is strafbaarheid veelal alleen mogelijk indien een vergunningsplicht was geschonden en is strafbaarheid uitgesloten indien de verontreiniging wordt gedekt door een administratieve vergunning. Deze administratieve afhankelijkheid van het milieustrafrecht leidde tot het onwenselijke resultaat dat sommige ernstige vormen van verontreiniging niet gestraft konden worden indien daardoor geen vergunningsplicht werd geschonden. Teneinde dit te vermijden stelt de Commissie nieuwe strafbepalingen voor die, geïnspireerd door de Duitse wetgeving, de ecologische rechtsgoederen (zoals zuiver water) rechtstreeks strafrechtelijk beschermen. Dit betekent dat het emitteren van verontreinigende stoffen en de veroorzaking van verontreiniging direct strafbaar worden en niet alleen indien dit ook een schending van de vergunningsvoorwaarde vormt, zoals dat thans het geval is. Daardoor kunnen belangrijke gaten in de huidige wetgeving worden gedicht. Nochtans meent de Commissie dat de rechtvaardig-

gende werking van een wettige vergunning in beginsel behouden dient te blijven ; dit betekent dat er geen strafbaarheid volgt indien de dader over een vergunning beschikt en de vergunningsvoorwaarden naleeft. Maar de rechtvaardigende werking van de vergunning strekt zich alleen uit tot activiteiten en vormen van schade die nooit voor vergunning-verlening in aanmerking zouden komen, zoals bijvoorbeeld het veroorzaken van gezondheidsschade.

Wat de sancties betreft, meent de Commissie dat zowel de sanctiesoorten als de hoogte van de sancties aan de aard van de milieudelicten dienen te worden aangepast. De klassieke hoofdstraffen (gevangenisstraffen en geldboeten) dienen behouden te blijven, al is de geldboete, gelet op het bedrijfsmatig karakter van vele milieucriminaliteit vaak meer aangewezen dan de gevangenisstraf. Wel wordt in de voorstellen van de Commissie de geldboete sterk verhoogd. Veelal zal de dader immers de hoogte van de sanctie afwegen tegenover het voordeel dat hij door het milieudelict kan behalen en dat vaak groot kan zijn. Dit preventief effect van sancties kan ook door andere dan de klassieke hoofdstraffen worden bereikt. Daarom stelt de Commissie voor de mogelijkheden van verbeurdverklaring te verruimen en om de openbaarmaking van het vonnis bij alle milieudelicten mogelijk te maken en bij bepaalde ernstige milieudelicten zelfs verplicht te maken. De bijzondere sancties die de Commissie voorstelt kunnen niet alleen het preventief effect verhogen ; zij maken het ook mogelijk dat de gevolgen van het delict (de verontreiniging) worden teniet gedaan. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het herstel in natura dat de rechter toelaat de veroordeelde te verplichten de in het verleden aangerichte schade te herstellen.

Wat de integratie van de strafbepalingen in de huidige milieuwetgeving betreft, stelt de Commissie voor dat de voorgestelde bepalingen uniform van toepassing zouden zijn op een aantal in de aanhef te vermelden milieuwetten en -decreten. De bepalingen van het nieuwe decreet met bepalingen over milieustrafrecht kunnen dan de oude strafbepalingen uit de bestaande wetgeving vervangen.

D. Formeel milieustrafrecht (B. 2.1)

13. Prof. De Nauw is, m.m.v. dhr. Bronders, verantwoordelijk voor het procedureel strafrecht.

De Commissie heeft in dit verband in de eerste plaats aandacht besteed aan de bepalingen uit de verschillende milieuwetten die de controle op de naleving van de wetgeving nastreven. Een uitgebreide studie werd gewijd aan de toezichtsbepalingen uit de verschillende afvalstoffenwetten omdat deze wetten het meest uitgewerkt systeem van toezicht bevatten (Bronders, B., De toezichtsregeling in de afvalstoffenreglementering). Dit werk heeft er ook naar gestreefd de gebieden van controle en opsporing af te bakenen. Aan de Commissie werd verder ook een studie van dhr. Bronders voorgelegd over „Het ontwerp van nieuw afvalstoffendecreet en het milieustrafrecht”. Na bespreking van de voorbereidende documenten heeft de Commissie de volgende opties vastgelegd inzake het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving :

—, De officieren van gerechtelijke politie worden niet beschouwd als **controleambtenaren**. Ze beschikken bijgevolg niet over de bijzondere toezichtsbevoegdheden eigen aan de controleambtenaren, doch enkel over hun traditionele opsporingsbevoegdheden ;

— Aan de controleambtenaren wordt niet de hoedanigheid van officieren van gerechtelijke politie toegekend ;

— Zijn controleambtenaren : de door de Executieve aangewezen ambtenaren, de gouverneur en de door hem aangewezen ambtenaren, onder bepaalde voorwaarden (o.m. bestaan en omvang van een milieudienst) de burgemeester en de door hem aangewezen ambtenaren ;

— De verschillende bepalingen m.b.t. de toegangsbevoegdheden van de controleambtenaren in inrichtingen worden eenvormig gemaakt en tegelijkertijd beperkt tot de controlefase ;

— De controleambtenaren kunnen zich documenten en gegevens doen overleggen of doen opzoeken, er inzage en kopie van nemen en ze ter controle meenemen ;

Zij maken in geval van vastgestelde overtredingen een verslag over aan de Procureur des Konings, afschrift van dit verslag wordt eveneens de overtreder toegezonden ;

— Zij kunnen voor een beperkte termijn bewarende maatregelen nemen om vervolgens aan de opsporingsambtenaren de gelegenheid te geven voorwerpen in het belang van de waarheidsvinding te verzegelen en in beslag te nemen.

Vorbereidende documenten werden eveneens gewijd aan het probleem van de verjaring van de strafvordering. De Nederlandse wetgever heeft in 1989 de strafwetgeving m.b.t. de verjaringstermijnen voor bepaalde milieumisdrijven gewijzigd. Enerzijds werd de verjaringstermijn verlengd. Anderzijds werd bepaald dat de verjaringstermijn aanving op de dag waarop het misdrijf ter kennis van de opsporingsambtenaar is gekomen, terwijl normaal de termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat het misdrijf werd gepleegd. Deze wetwijzigingen houden verband met het ontdekken van strafbare feiten die schade toebrengen en worden ontdekt jarenlang nadat ze werden gepleegd. In de studie die aan de commissie werd voorgelegd wordt nagegaan of in België op soortgelijke wijze de regeling van de verjaring moet worden gewijzigd. De Commissie moet desbetreffende nog een beslissing nemen. Ze zal dit doen tevens aan de hand van een andere studie gewijd aan het bestaan in talrijke milieuwetten van voortdurende misdrijven, waarvoor de verjaringstermijn slechts begin te lopen vanaf de beëindiging van de delictueuse toestand. (Zie :

- Bronders, B., Het aanvangspunt van de verjaringstermijn van de strafvordering inzake milieumisdrijven ;

- De Nauw, A., Voortdurende misdrijven in enkele milieuwetten).

Tenslotte wordt eerlang aan de commissie een lijvige studie onderworpen over de monsterneming, waarin de volgende problemen worden behandeld op grond van een interne vergelijking van de wetteksten : de tot monsterneming bevoegde ambtenaren, het bewijsmiddel van de monsterneming, de te bemonsteren stof, de procedure van monsterneming, het verslag van monsterneming, de analyse en het analyseverslag. Deze problemen worden onderzocht aan de hand van de wetgeving inzake de afval, de oppervlaktewateren en het grondwater.

E. Administratieve sancties (B. 2.2)

14. Verantwoordelijke : Prof. Boes, m.m.v. dhr. De Ketelaere.

De besprekingen van de Commissie verliepen op basis van een voorbereidende studie van dhr. De Ketelaere :

„Administratieve sancties in het milieurecht in België en in de buurlanden : analyse, gelijkenissen en verschillen, voorstellen tot hervorming”. Op basis hiervan legde de Commissie haar grote opties inzake administratieve sancties in het algemeen vast. Momenteel wordt gewerkt aan een ontwerptekst. De krachtlijnen hiervan zullen de volgende zijn.

Op de eerste plaats wordt uniformiteit van de handhavingsmiddelen nagestreefd. De administratieve sancties vervat in de huidige milieuwetten verschillen per wet, hebben uiteenlopende toepassingsgronden en zijn nu eens verplicht, dan weer facultatief. Daarom wordt gestreefd naar één pakket administratieve sancties voor alle sectoriële milieuwetten. De verschillende administratieve sancties die hierbij zouden worden aangewend, zijn : administratieve geldboete, dwangsom, intrekking van de vergunning, schorsing van de vergunning.

Bijzondere aandacht gaat ook naar de coördinatie van de administratiefrechtelijke met de strafrechtelijke handhaving. Het gebruik van de administratieve sanctiemiddelen, zeker de administratieve geldboete, moet gebeuren in overleg met het parket. Daarover wordt een classificatie van misdrijven voorzien, waarbij, al naargelang de categorie, moet of mag geselecteerd worden voor een administratiefrechtelijke handhaving.

Tenslotte opteert de Commissie voor de uitbouw van een centrale milieuspectiedienst. De administratiefrechtelijke handhaving vereist een reorganisatie van de inspectiediensten, met meer controlerende ambtenaren en hogere werkmiddelen. In dit verband hecht de Commissie bijzondere aandacht aan de uitbouw van een verantwoord statuut voor de controleambtenaren. Hieromtrent werd door dhr. Deketelaere een voorbereidende studie opgesteld : „Naar een onafhankelijke loopbaan voor de controleambtenaren van het Bestuur Milieu-Inspectie”. In bovenvermelde studie wordt de huidige situatie van de controleambtenaren van AROL, VMZ en OVAM onderzocht. De vastgestelde problemen zijn : de personeelsformaties voorzien te weinig toezichthoudende ambtenaren ; de materiële uitrusting van de inspectiediensten is gebrekkig ; de bezoldiging van de inspecteurs is ondermaats ; zij staan vaak bloot aan politieke druk ; gevaar van omkoping door de bedrijven ; demotiverend werkklimaat. Omwille van het feit dat deze mensen de administratieve handhaving van de milieuwetgeving in de praktijk moeten realiseren, moeten de volgende elementen nagestreefd worden : spreekrecht voor toezichthoudende ambtenaren naar parket, Hoog Comité van Toezicht en hiërarchisch overste ; zekerheid over doorstroming van hun PV's naar het parket ;

beleidsvrijheid inzake de te controleren bedrijven ; een vlakke loopbaan ; betere bezoldiging en uitrusting. De volgende problemen stellen zich hierbij : de financiële middelen voor een betere bezoldiging en uitrusting ; de doorbreking van de ambtelijke **deontologie** om een spreekrecht te realiseren (gekoppeld aan de problematiek van artikel 87, 0 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980) : een aangepast personeelsstatuut dat een vlakke loopbaan voorziet. De Commissie zal deze studie bespreken in de loop van de maand november en haar opties ter zake vastleggen.

F. Privaatrechtelijke sancties (B. 2.3)

15. Verantwoordelijke : Prof. Boeken, m.m.v. Mevr. Deloddere (deeltijds) en Mevr. Ryckbost (deeltijds).

Bij haar besprekingen ging de Commissie uit van de verschillende wetsvoorstellen en -ontwerpen die in de laatste jaren werden ingediend met betrekking tot de vorderingsbevoegdheid van milieuverenigingen, evenals van een discussienota van Prof. Boeken en zijn medewerkers over „Bijzondere verbodsaktie bij overtreding van de milieuwetgeving”. De Commissie legde haar grote opties vast. Deze kunnen als volgt worden samengevat.

Een versterking van de burgerrechtelijke rechtsmiddelen tot handhaving van het milieurecht is wenselijk. Deze kan de vorm aannemen van een bijzondere preventieve vordering met een dubbel doel : (a) de staking van handelingen die een milieuverstoring veroorzaken of een ernstige dreiging hierop meebrengen, (b) het herstel in natura van milieuschade. Een voorbeeld van een gelijksoortige vordering in een ander domein is de vordering tot staken in het kader van de wet op de handelspraktijken. In dezelfde richting gaat het wetsontwerp dat op initiatief van de Staatssecretaris voor Leefmilieu bij de nationale Regering werd ingediend.

De vordering moet onafhankelijk zijn van de momenteel in het privaatrecht gestelde eis van persoonlijk belang of persoonlijke schade. Zij moet kunnen worden ingesteld voor bepaalde milieuverenigingen, de controleambtenaren van het gewest, de plaatselijke overheden, het openbaar ministerie. De Commissie meent dat de vordering in beginsel ook zou moeten kunnen worden ingesteld door elke burger. De vordering zou geen afbreuk doen aan de rechten die belanghebbenden en schadelijders putten uit het gemeen recht.

De vordering moet mogelijk zijn naar aanleiding van de overtredingen van specifieke bepalingen uit de milieuwetgeving. Zij zou tevens moeten kunnen worden ingesteld wanneer ernstige milieuverstoring het gevolg is van een onzorgvuldig gedrag dat niet tevens het gevolg is van een overtreding van een specifieke wettelijke bepaling. In dit geval zou de vordering evenwel onmogelijk zijn indien een vergunning bestaat en deze wordt nageleefd. De Commissie moet zich nog verder beraden over de hypothese dat er een vergunning is die slechts schijnbaar geldig is.

Is de vordering erop gericht het herstel in natura te bekomen, dan is dit laatste niet mogelijk zonder de instemming van de titularis van zakelijke rechten op het gebied waar de maatregelen moeten genomen worden.

De procedure verloopt als in kortgeding. Het gaat evenwel om een uitspraak ten gronde. De rechter zou uiteenlopende preventieve maatregelen kunnen nemen om een einde te stellen aan de verontreiniging. Hij zou een termijn van uitstel kunnen verlenen om de betrokkene in de gelegenheid te stellen om zich in orde te stellen. De Commissie zal zich later nog beraden over de mogelijkheid de met toezicht belaste overheid te betrekken bij de op te leggen maatregelen, door bv. hen een advies te vragen of de mogelijkheid te bieden een saneringsplan voor te stellen. Ook zal onderzocht worden of de vervuiler de mogelijkheid moet geboden worden een saneringsplan voor te stellen.

In een latere fase moet de coördinatie van deze vordering met de **administratiefrechtelijke** en strafrechtelijke sancties geregeld worden. Op dit moment is de Commissie evenwel reeds van mening dat de vordering tot staken meer rechtszekerheid en een betere rechtsbescherming biedt dan rechtstreekse dwangmaatregelen getroffen door controleambten. De controleambtenaren zouden dan ook nog enkel rechtstreekse maatregelen kunnen treffen om in geval van dreigend gevaar veiligheidsmaatregelen te treffen.

G. Schadevergoeding (B. 3)

16. Verantwoordelijke : Prof. Bocken, m.m.v. Mevr. Deloddere (deeltijds) en Mevr. Ryckbost (deeltijds).

Verschillende studies werden aan de Commissie voorgelegd, o.m. :

- de voorbereidende documenten van het Colloquium Verzekering van Milieuschade, eind 1989 georganiseerd door het Seminarie voor Milieurecht van de RUG en de Belgische Vereniging voor Milieurecht. Gezien het belang van dit colloquium voor de werkzaamheden van de Commissie verzorgden Mevr. Deloddere en Mevr. Ryckbost een uitgebreid verslag van de op band opgenomen besprekingen van het colloquium.

Bocken, H., Putzeys, J. en **Rogge, J.**, „Belgian report for the 8th world congress on insurance law”,

- Boeken H., Alternative compensation systems for pollution damages, Parijs, Oeso.

Een discussienota „Vraagpunten met betrekking tot privaatrechtelijke aspecten van milieuverontreiniging” van Prof. Boeken en zijn medewerkers was de basis voor de Commissie om haar grote opties vast te leggen. Een ontwerptekst, mede gebaseerd op uitvoerig rechtsvergelijkend onderzoek wordt voorbereid. Het volgende is een samenvatting van de hoofdlijnen van dit ontwerp.

De Commissie is voorstander van de invoering van een bijzondere wettelijke objectieve aansprakelijkheid voor milieuschade. Een objectieve aansprakelijkheid leidt tot een betere bescherming van de slachtoffers die geen fout meer moeten bewijzen. Ook komt men tot een grotere internationalisering in de bedrijfskosten van de externe effecten van vervuulende activiteiten. Een harmonisering van de verschillende momenteel in de milieusector in ons land bestaande objectieve aansprakelijkheidsregelen is overigens noodzakelijk. Tenslotte beantwoordt de invoering van een objectieve aansprakelijkheid aan een duidelijke tendens in internationaal en rechtsvergelijkend verband. Het invoeren van een objectieve aansprakelijkheid sluit echter niet uit dat de fout-aansprakelijkheid behouden blijft. Wat de aard van de schade betreft waarop de bijzondere aansprakelijkheidsregel zou van toepassing zijn, meent de commissie dat men zoveel mogelijk moet aansluiten bij het gemeen recht. Morele schade die niet het gevolg is van lichamelijke schade kan evenwel worden uitgesloten uit het toepassingsgebied van de objectieve aansprakelijkheid. Hetzelfde geldt voor de gewone hinder die gebruikelijk is in een geïndustrialiseerde maatschappij.

Gederfde winst is vergoedbaar. Verder moet de twijfel worden weggenomen of de kosten van redelijke preventie- en saneringswerken gemaakt door de overheid onder de objectieve aansprakelijkheid vallen. Wel moet een overlegprocedure worden georganiseerd om te bepalen welke maatregelen effectief moeten genomen worden ; ook moet sanering door de vervuiler zelf zoveel mogelijk bevorderd worden. Wat eigenlijk ecologische schade aan niet-individueel toegeëigende goederen van de natuur (grondwater, lucht, fauna..) betreft, kunnen enkel de kosten van redelijke herstelmaatregelen worden teruggevorderd. De aard van deze maatregelen wordt vastgesteld na een overlegprocedure met de vervuiler. Enkel de overheid binnen wier territorium de vervuiling heeft plaatsgevonden kan de vordering instellen.

Op het vlak van de opruiming van de historische verontreiniging, meent de commissie dat de kosten moeten worden toegerekend aan diegene die in het verleden een fout heeft begaan. Wie zonder kennis van zaken eigenaar werd van een vervuilde grond zou echter niet aansprakelijk moeten gesteld worden. De Commissie nam nog geen definitief standpunt in met betrekking tot de vraag of iemand die in professioneel verband eigenaar werd van vervuilde gronden en de vervuiling kende of behoorde te kennen een risico aanvaardde op grond waarvan hij aansprakelijk zou moeten gesteld worden voor de opruimingskosten. Een eerste stellingname ter zake is wel bevestigend. Voor zover geen aansprakelijke kan gevonden worden, moeten saneringskosten ten laste komen van een saneringsfonds, in ruime mate gefinancierd door de huidige vervuilers. De Commissie meent verder dat er ook voor wat de toekomst betreft, bijzondere voorzorgen moeten getroffen worden met betrekking tot de overdracht van gronden. De Commissie zal een verder onderzoek wijden aan de mogelijkheid om een stelsel te organiseren dat het onmogelijk maakt dat vervuilde gronden worden overgedragen aan weinig solvabele firma's zodat de eigenaars ervan hun aansprakelijkheid ontlopen.

De objectieve aansprakelijkheid moet volgens de Commissie rusten op de exploitant van een vaste installatie en dit voor wat betreft alle verontreiniging veroorzaakt door het gebruik van de vaste installatie. Indien de emissie van verontreinigende stoffen niet afkomstig is van een vaste installatie, dan rust de aansprakelijkheid op diegene die op het ogenblik van de emissie de bezitter was van de betrokken stoffen. De Commissie is van mening dat de objectieve aansprakelijkheid niet moet beperkt worden tot bijzondere categorieën gevaarlijke installaties of stoffen. De Commissie moet nog verder overleg plegen over de vraag of ook de producent van afval of van geluid en stralingen aan een bijzondere aansprakelijkheidsregel moet onderworpen worden.

Overmacht is geen grond van bevrijding van aansprakelijkheid, evenmin als het feit dat men een administratieve vergunning naleeft. Op beide punten meent de Commissie dat men niet moet afwijken van het gemeen recht. Hetzelfde geldt voor wat betreft de invloed van een fout van het slachtoffer of van een derde.

In tegenstelling met wat het geval is in een aantal recente buitenlandse en internationale ontwerpen, meent de Commissie dat het beter is niet af te wijken van de regelen van het gemeen recht voor wat betreft het vaststellen van het causaal verband. De inschakeling van een schadefonds voor de gevallen de verontreiniger redelijkerwijs niet kan geïdentificeerd worden, is verkieselijk.

Om principiële redenen is de Commissie geen voorstander van een beperking van de aansprakelijkheid. Een beperking tot een substantieel bedrag zou wel aanvaardbaar zijn indien een fonds vergoeding uitkeert in gevallen waarin de aansprakelijkheids-limieten overschreden zijn. De beperking van aansprakelijkheid zou in elk geval niet gelden bij zware of opzettelijke fout van de aansprakelijke.

Indien meerdere vervuilers oorzaak zijn van de verontreiniging, moet toepassing gemaakt worden van het gemeen recht. Dit betekent dat alle vervuilers ten opzichte van het slachtoffer aansprakelijk zijn voor het geheel maar onder mekaar de schadelast verdelen overeenkomstig hun bijdrage.

Wat de verjaringstermijnen betreft, meent de Commissie dat toepassing moet gemaakt worden van de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van dertig jaar.

Ten aanzien van de exploitanten van bepaalde gevaarlijke installaties en de gebruikers van stoffen die een bijzonder risico stellen, moet een solvabiliteitswaarborg vereist worden. Het toepassingsgebied van deze verplichting moet vastgesteld worden bij wege van algemene maatregel en mag niet worden overgelaten aan het beleid van de verschillende vergunningverlenende instanties. De hoogte van de vereiste waarborg kan afhankelijk zijn van de omvang van het bijzonder risico. De Commissie meent evenwel niet dat het nodig is een verplichte aansprakelijkheidsverzekering in te voeren. Verschillende vormen van financiële waarborgen (bankgarantie, borgstelling, aansprakelijkheidsverzekering, ...) of combinaties hiervan komen in aanmerking.

De invoering van een objectieve aansprakelijkheidsregel lost niet alles op. In bepaalde gevallen zal de vervuiler niet kunnen geïdentificeerd worden of zal hij een grond van bevrijding van aansprakelijkheid kunnen invoeren. In andere gevallen zal hij insolvent zijn. Ook blijft het slachtoffer aangewezen op een lange en dure rechtsgang. De Commissie is van mening dat de oplossing voor deze soort problemen moet gevonden worden in een schadefonds van eenzelfde type als het Nederlandse Fonds Luchtverontreiniging. Dit keert vergoeding uit bij insolventie, niet-aansprakelijkheid en indien de vervuiler niet geïdentificeerd is. Naar de mening van de Commissie moeten er twee deelfonds zijn, een eerste dat schade geleden door private slachtoffers vergoedt, een tweede voor saneringswerken, opruiming van historische vervuiling inbegrepen. Wat schade geleden door private slachtoffers betreft, komt alle accidentele schade in aanmerking ; schade door residuele verontreiniging enkel indien zij abnormaal is. Bijzondere aandacht moet besteed worden aan de toegang van het slachtoffer tot het fonds. Deze mag niet afhankelijk gesteld worden van het uitputten van de gerechtelijke procedures. Het fonds beslist in eerste instantie zelf of waarschijnlijk voldaan is aan de voorwaarden voor uitkering door het fonds. Betwistingen tussen het fonds en het slachtoffer lopen over een arbitrageraad. De verjaringstermijn voor de vorderingen tegen het fonds is vrij kort, maar wordt onderbroken wanneer inspanningen gedaan worden om langs een klassieke procedure genoegdoening te krijgen. Indien het vergoeding uitkeert, kan het fonds regres uitoefenen tegen de aansprakelijke. Het fonds wordt in eerste instantie gefinancierd door heffingen. De Commissie zal zich later uitvoeriger beraden over de aard van de heffingen en over de structuur en de beheersvorm van het fonds. In een latere fase zal de Commissie zich opnieuw beraden over de vraag of de oprichting van een fonds moet gekoppeld worden aan een beperking van aansprakelijkheid. Wanneer een bepaald plafond (waarvan de hoogte zou kunnen wisselen in functie van de omvang en de aard van de vervuulende onderneming) overschreden wordt, zou de vervuiler niet langer aansprakelijk zijn (behoudens in het geval van grove fout), maar zou het slachtoffer zich tot het fonds moeten wenden dat in dit geval geen regres zou uitoefenen op de vervuiler. Door het invoeren van een fonds van deze aard wordt een deel van de grote risico's gemutualiseerd over de vervuilers tegen voorwaarden die wellicht voordeliger zijn dan deze geboden door private verzekeraars.

H. Toepassing van specifieke milieubeleidsinstrumenten

Algemeen (C) .

17. In een eerste fase werd ruim aandacht besteed aan de inventarisatie van de Europese milieurichtlijnen die relevant zijn voor de werkzaamheden van de Commissie. Het door de Commissie te ontwerpen kaderdecreet dient immers zodanig te worden geconcipieerd dat het toelaat een voldoende rechtsgrondslag te leveren voor de implementatie van alle richtlijnen inzake milieuhygiëne die tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren. Zie L. Lavrysen, „Het Europese milieuhygiënerecht – Inventarisatie van de richtlijnen die relevant zijn voor de werkzaamheden van de Commissie” (448 p.). Deze studie zal mede als uitgangspunt dienen voor de redactie van de verschillende hoofdstukken van het kaderdecreet die begrepen zijn onder deel C van het werkschema van de Commissie.

De Commissie heeft verder onderzocht of een algemeen kaderdecreet dan wel een aanpassing van elk van de sectoriële wetgevingen zich opdringt. Een voorbereidende studie, „De wet algemene bepalingen milieuhygiëne” van Mevr. Boydens werd besproken. Ook werd aan deze Nederlandse wet een colloquium gewijd met Prof. Drupsteen (Leiden) en dhr. Henderson (Ministerie VROM Nederland). De Commissie bevestigt de optie van een algemeen kaderdecreet. De modernisering van de sectoriële wetgeving moet aansluiten op dit algemeen kaderdecreet.

1. Kwaliteitsdoelstellingen (C. 4)

18. Verantwoordelijke : dhr. L. Lavrysen.

De Commissie keurde in de loop van de maand oktober het hoofdstuk „Milieukwaliteitsnormen”, uitgewerkt door L. Lavrysen, voorlopig goed. Deze tekst is in bijlage bij dit verslag gevoegd (doc. 5). Hij zal in de nabije toekomst het voorwerp uitmaken van een beperkte en informele raadpleging van vakspecialisten, verantwoordelijken uit de administratie en vertegenwoordigers van belangengroepen.

J. Voorkoming van verontreiniging (C. 5)

19. Verantwoordelijke : dhr. L. Lavrysen.

Wat de voorkoming van verontreiniging door vaste afval (C. 5.4) betreft, heeft de Commissie reeds een advies uitgebracht naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de afvalstoffen. Dit advies is als bijlage bij dit verslag gevoegd (doc. 3).

K. Veiligheidsmaatregelen en saneringswerken (C. 6)

20. Verantwoordelijke : Prof. Boes en dhr. Deketelaere (administratieve aspecten) en Prof. Bocken, Mevr. Deloddere en Mevr. Ryckbost. (toerekening van de kosten).

Vorbereidende rapporten zijn momenteel in de maak.

L. Heffingen (C. 7.1)

21. De Commissie wijdde een eerste reeks besprekingen aan heffingen. Zij organiseerde een colloquium met Dhr. Druyts, Prof. De Clercq (Gent), dhr. Bongaerts (Berlijn), Prof. Jans (Amsterdam).

De besprekingen worden begin november verdergezet op basis van de volgende rapporten van externe deskundigen

- R. Druyts, De begrotingstechnische implicaties van een heffingenstelsel ;
- S. Van Crombrugge, De invorderings- en geschillenprocedure van heffingen inzake milieu.

Aan Prof. De Clercq werd een voorbereidend rapport gevraagd over de mogelijke heffingsgrondslag.

De Commissie zal binnenkort haar basisopties vastleggen.

M. Overeenkomsten tussen overheid en bedrijfsleven (C. 7.3)

22. Verantwoordelijke : Prof. Bocken, m.m.v. Mevr. Deloddere (deeltijds) en Mevr. Ryckbost (deeltijds).

De Commissie ging bij haar besprekingen over dit onderwerp uit van de documenten van het colloquium Milieubeleidsovereenkomsten, eind 1989 georganiseerd door de Belgische Vereniging voor Milieurecht. Zij werd in het bijzonder bijgestaan door Mevr. Traest, wetenschappelijk medewerkster bij het Seminarie voor Milieurecht van de RUG, die evenwel niet aan de Commissie verbonden is. De Commissie besprak **werkdokument**en van Prof. **Bocken** en Mevr. Traest, stelde haar opties vast, besprak verschillende tekstontwerpen en stelde een ontwerp van decreet met toelichting vast. Dit ontwerp werd ook voorgelegd aan een consultatievergadering met vertegenwoordigers van overheid en belangengroepen. In aansluiting hierop werd de tekst licht gewijzigd. Deze ontwerptekst wordt als bijlage bij dit verslag gevoegd (doc. 4).

N. Milieubeleidsplanning (C. 9)

23. Verantwoordelijke : dhr. L. Lavrysen.

De Commissie wijdde een eerste bespreking aan de problematiek van de milieubeleidsplanning. Zij nodigde Prof. A. Verbruggen uit voor een beperkt colloquium.

Een ontwerptekst met basisopties wordt voorbereid.

Voorzitter,

H. BOCKEN

INTERUNIVERSITAIRE COMMISSIE TOT HERZIENING VAN
HET MILIEURECHT IN HET VLAAMSE GEWEST

EVALUATIE

1. De opdracht van de Commissie blijkt bijzonder interessant maar tevens zeer moeilijk en omvangrijk te zijn. Elk probleem dat aangesneden wordt hangt nauw samen met moeilijke vragen uit verschillende rechtstakken en met problemen van milieubeleid. Grondig voorafgaand wetenschappelijk onderzoek naar Belgisch en buitenlands recht is dan ook noodzakelijk.

In haar eerste werkjaar heeft de Commissie reeds aanzienlijke vorderingen gemaakt.

Voor een groot aantal van de te behandelen materies werden de beleidsopties geformuleerd en is een voorontwerp van decreet in voorbereiding. Vooral de fase tussen de formulering van de beleidsopties en de redactie van een definitieve tekst is bijzonder tijdrovend.

Een definitieve tekst werd uitgewerkt voor twee onderdelen van het schema : de milieubeleidsovereenkomsten en de kwaliteitsdoelstellingen.

2. De ontwerptekst over milieubeleidsovereenkomsten illustreert het einddoel dat de Commissie zich stelt : een ontwerptekst die onmiddellijk aan de Minister kan worden voorgelegd en die voldoende voorbereid is om het voorwerp uit te maken van een verdere politieke besluitvorming.

De tekst over milieubeleidsovereenkomsten is bedoeld om deel uit te maken van een algemeen kaderdecreet over milieuhygiëne. Hij staat evenwel tevens voldoende op zich zodat hij eventueel het voorwerp zou kunnen uitmaken van een afzonderlijk decreet. Er zijn argumenten die pleiten voor een afzonderlijk wetgevend initiatief terzake. Deze materie is aktueel. Het Vlaamse Gewest heeft de bedoeling in de toekomst milieubeleidsovereenkomsten af te sluiten met verschillende bedrijfstakken. Bovendien zou een apart initiatief m.b.t. de milieubeleidsovereenkomsten de dynamiek m.b.t. de hervorming van het milieurecht de politiek en het belang van de werking van de Commissie onderstrepen.

De tekst over kwaliteitsdoelstellingen is definitief maar heeft nog niet het voorwerp uitgemaakt van informele contacten met belangengroepen. Dit zal binnenkort gebeuren onder de vorm van een colloquium. Het hoofdstuk over kwaliteitsdoelstellingen heeft te veel bindingen met andere delen van de tekst zodat het niet het voorwerp kan uitmaken van een afzonderlijk wetgevend initiatief.

3. De Commissie heeft begin 1990 een advies uitgebracht met betrekking tot het ontwerp van nieuw afvalstoffendecreet. De Commissie verheugt zich erover dat de wetgevende initiatieven die op dit moment lijken genomen te worden in overeenstemming zijn met haar standpunt : een volledige herziening van het afvalstoffendecreet is niet wenselijk op dit ogenblik.

4. De leden van de Commissie hebben tot nu toe een grote inzet aan de dag gelegd, zowel bij de besprekingen als bij de uitwerking van voorbereidende documenten en ontwerpteksten. Er werden 32 vergaderingen gehouden gedurende het eerste jaar. Er moet overigens rekening mee gehouden worden dat de meeste Commissieleden andere zware verantwoordelijkheden hebben als hoogleraar, advocaat, ambtenaar en dat de werkzaamheden van de Commissie een aanzienlijke bijkomende belasting uitmaakt. De Commissieleden bevestigen allen evenwel hun bereidheid om het werk in de loop van het volgende jaar op dezelfde wijze verder te zetten.

5. De wetenschappelijke medewerkers van de Commissie hebben tot nu toe een aanzienlijke bijdrage geleverd bij de voorbereiding van de werkzaamheden van de Commissie. Een aantal belangrijke wetenschappelijke studies werden voorbereid. Ook waar geen aparte studies in boekvorm verschenen, hebben de medewerkers aanzienlijk werk geleverd langs rechtsvergelijkend onderzoek en andere bijstand bij de voorbereiding van ontwerpteksten.

6. De secretaris van de Commissie leverde een verslaggeving van hoog niveau en verzorgt de administratieve kant van de werking van de Commissie op voortreffelijke wijze.

Hij wordt hiertoe efficiënt bijgestaan door 2 deeltijdse medewerkers. Gezien het grote volume aan tikwerk en andere administratieve taken, is deze bijstand noodzakelijk ; hij is evenwel ook voldoende.

7. De financiële middelen waarover de Commissie beschikt zijn toereikend.

Het blijkt bijzonder nuttig aan Commissieleden of aan externe experte opdrachten te kunnen geven voor bijzondere studies.

Essentieel is ook de mogelijkheid beperkte colloquia te organiseren met deskundigen en met vertegenwoordigers van belangengroepen essentieel.

8. Het zou wenselijk zijn dat de Commissie in de toekomst automatisch wordt op de hoogte gehouden van nieuwe initiatieven m.b.t. de milieuwetgeving in het Vlaamse Gewest.

TOEKOMSTPERSPECTIEF

9. Het contract voorziet dat de Commissie haar eindverslag zal inleveren in de maand juni 1991.

Tegen juni 1991 zal de Commissie erin geslaagd zijn een vrij groot aantal ontwerpteksten te formuleren. Naar alle waarschijnlijkheid zal dit niet het geval zijn voor alle punten behandeld in de delen A en B van het schema. Voor deze delen met betrekking tot dewelke geen afgewerkte ontwerpteksten zouden klaar zijn, zal de Commissie wel een beschrijvend rapport hebben met de opties die in de tekst zouden moeten worden uitgewerkt.

De Commissieleden hopen wel ontwerpteksten met betrekking tot al de in het schema onder de punten A en B behandelde materies te kunnen uitschrijven tegen het einde van de oorspronkelijke contractduur, 31 oktober 1991. Zij dringen er echter op aan dat de wetenschappelijke bijstand waarover zij momenteel beschikken zeker tot die datum zou behouden blijven (zie verder, 10).

10. Ook nadat voor alle punten van deel A en deel B van het schema ontwerpteksten zullen zijn uitgewerkt, zal de hervorming van het milieurecht in het Vlaamse Gewest nog een zeer aanzienlijke hoeveelheid wetenschappelijk werk vragen.

De verschillende deelonderwerpen zullen moeten worden geïntegreerd. Er zal moeten gezorgd worden voor een aanpassing en coördinatie en wijziging van de bestaande wetgeving. Ook dringt zich dan nog de inhoudelijke modernisering op van die delen van de sectoriële wetgeving die niet door het algemene kaderdecreet zullen worden vervangen. Gezien de moeilijkheidsgraad van deze opdrachten is het wenselijk dat zij door de gehele Commissie kunnen worden uitgevoerd.

Teneinde het geheel van de herziening van het milieurecht op een sluitende en samenhangende wijze te kunnen afwerken, stelt de Commissie dan ook voor dat haar opdracht zou worden verlengd tot eind oktober 1992.

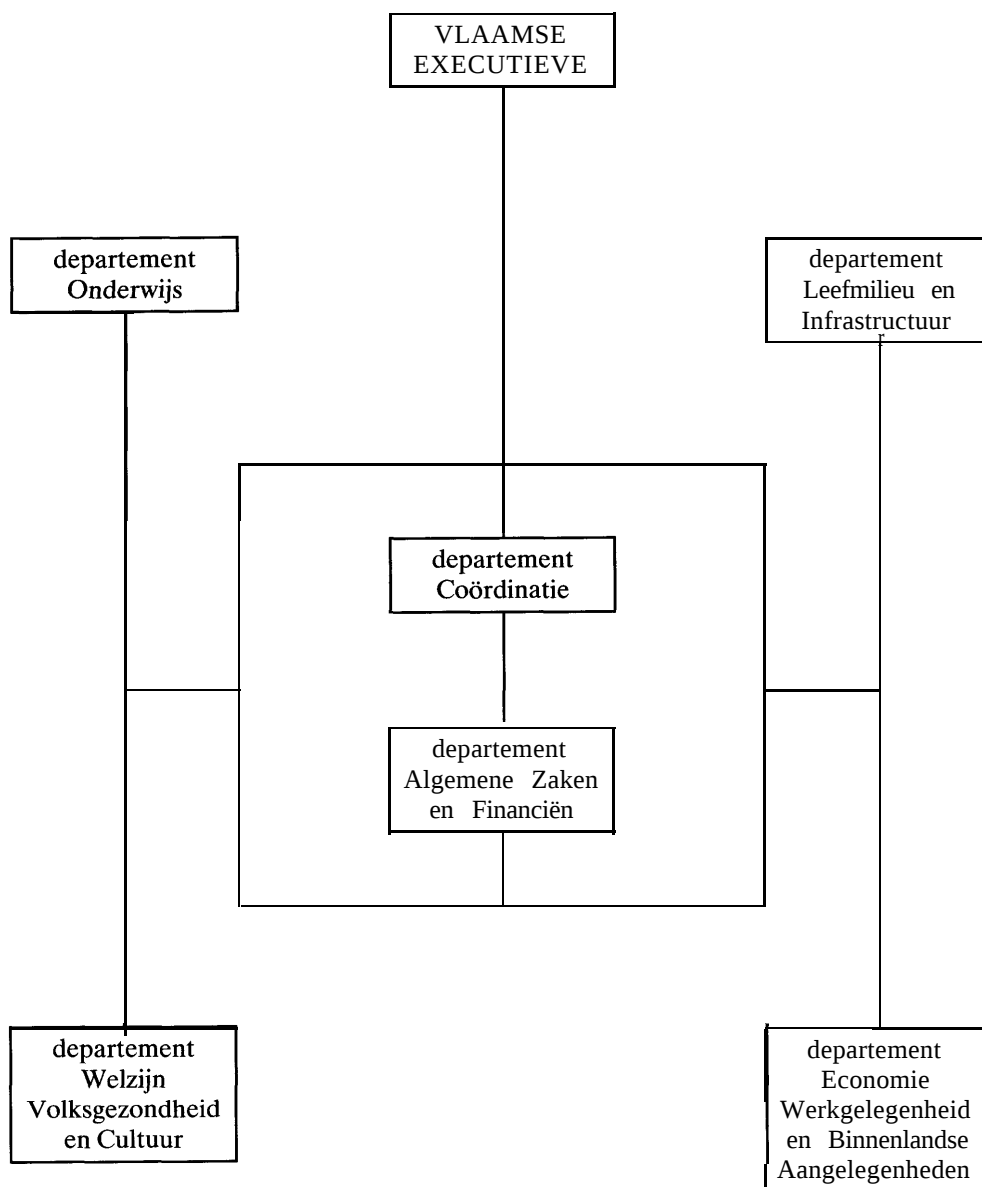
Meer bepaald vragen de Commissieleden dat de opdracht van het wetenschappelijk personeel dat aan de Commissie is toegevoegd eveneens zou verlengd worden tot deze datum. Zelfs indien de opdracht van de Commissie niet zou worden verlengd maar, zoals oorspronkelijk voorzien, een einde zou nemen op 31 oktober 1991, vraagt de Commissie in elk geval de verlenging tot eind oktober 1991 van de mandaten van de wetenschappelijke medewerkers. Volgens het oorspronkelijk contract lopen deze mandaten af na anderhalf jaar terwijl de opdracht van de Commissie twee jaar duurt. Het lijkt op dit ogenblik echter weinig realistisch te verwachten dat de Commissieleden, wier hoofdactiviteit uiteraard buiten de Commissie ligt, ook zonder wetenschappelijke bijstand hun werkzaamheden op hetzelfde ritme zouden kunnen verderzetten na het voorjaar 1991.

Het zou bijzonder wenselijk zijn een snelle beslissing te krijgen m.b.t. de mogelijkheid de contracten van de wetenschappelijke medewerkers te verlengen na anderhalf jaar. Indien het contract niet verlengd wordt moeten de betrokkenen op dit ogenblik beginnen uitkijken naar andere tewerkstelling. De heer Deketelaere, wetenschappelijk medewerker van Prof. Boes, die een bijzonder belangrijke bijdrage heeft geleverd voor de Commissie moet in het leger tenzij tijdig uitstel kan worden aangevraagd.

Voorzitter,

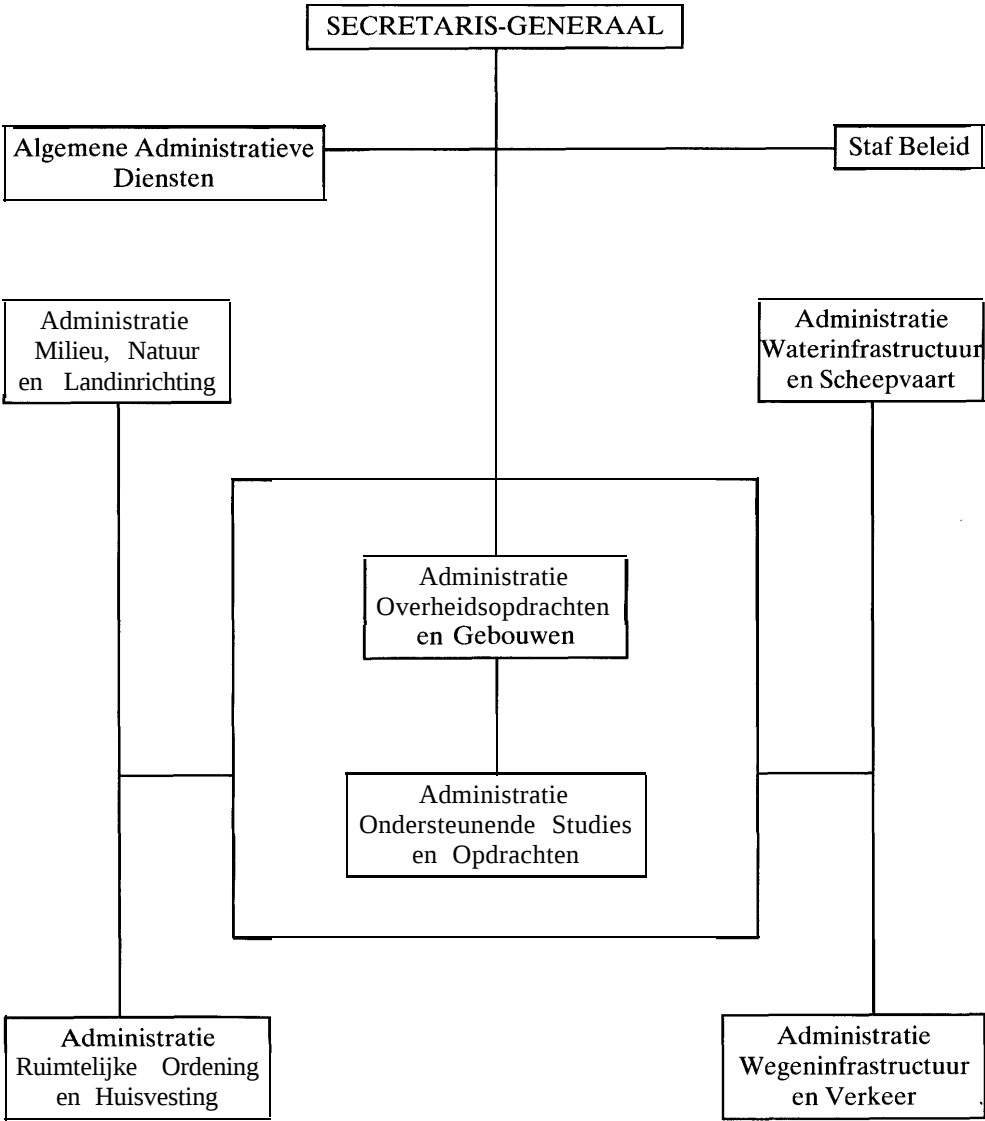
H. BOCKEN

BIJLAGE II

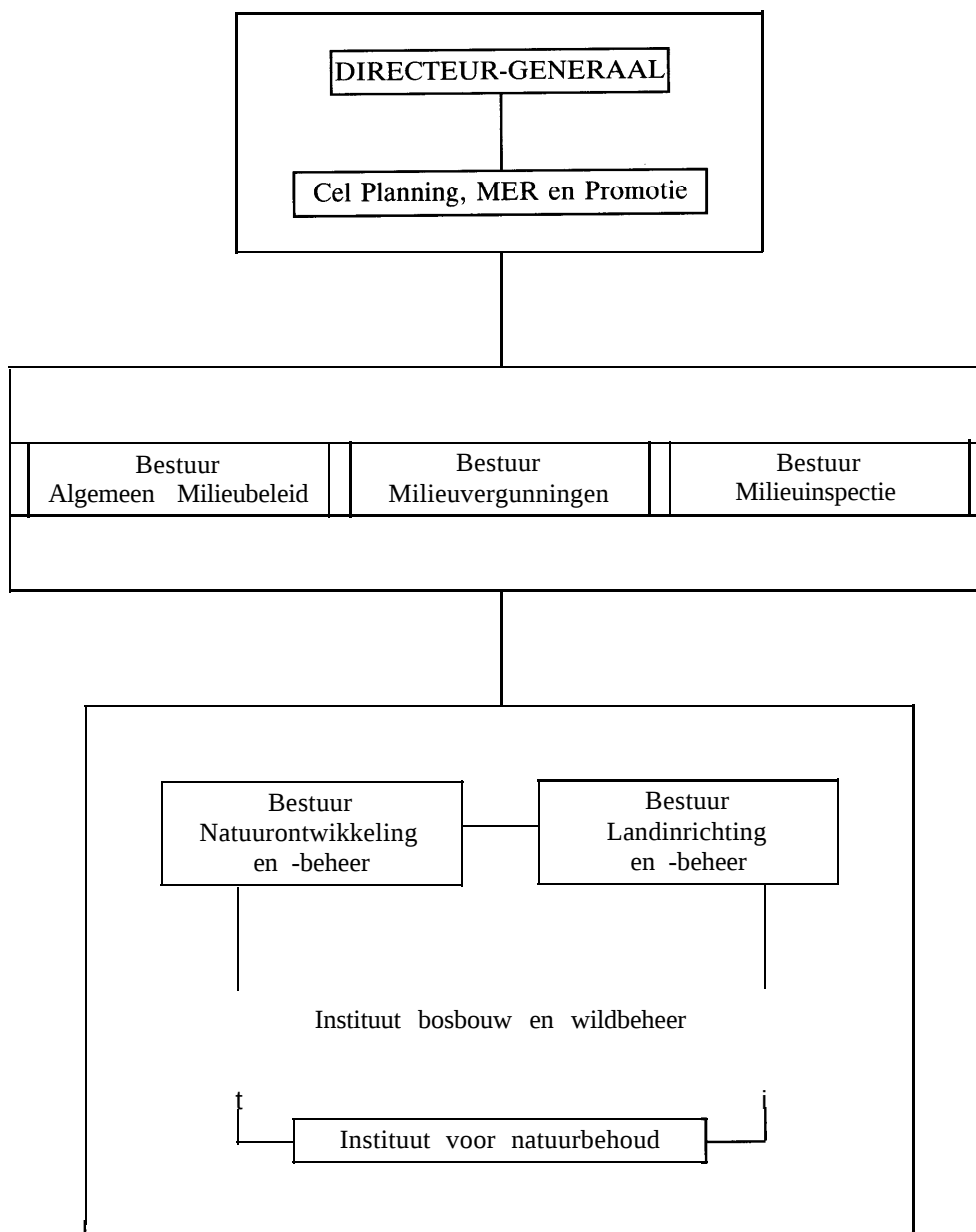
ALGEMENE STRUCTUUR
MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

BIJLAGE III

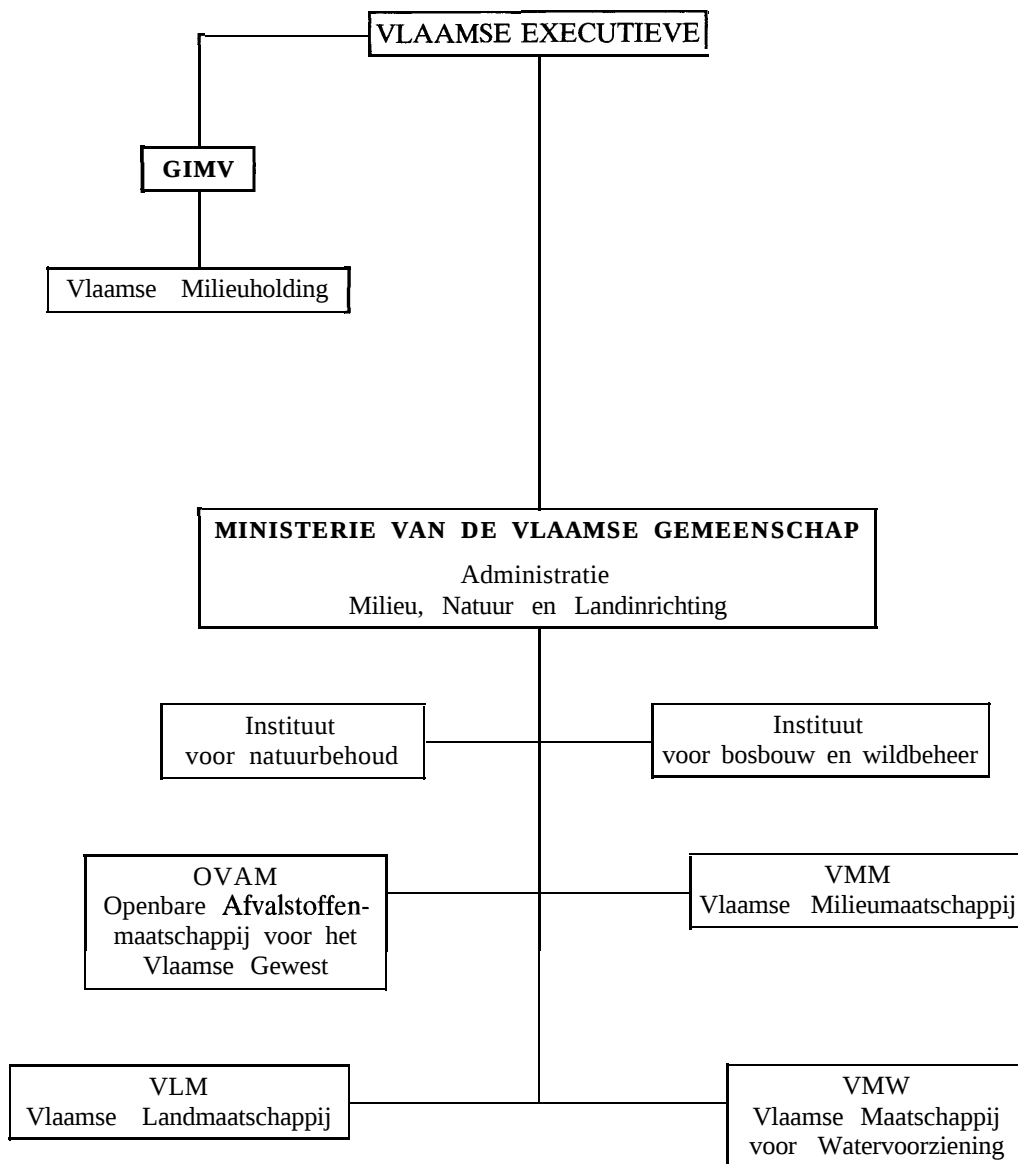
STRUCTUUR VAN HET
DEPARTEMENT LEEFMILIEU EN INFRASTRUCTUUR

BIJLAGE IV

STRUCTUUR VAN DE
ADMINISTRATIE MILIEU, NATUUR EN LANDINRICHTING

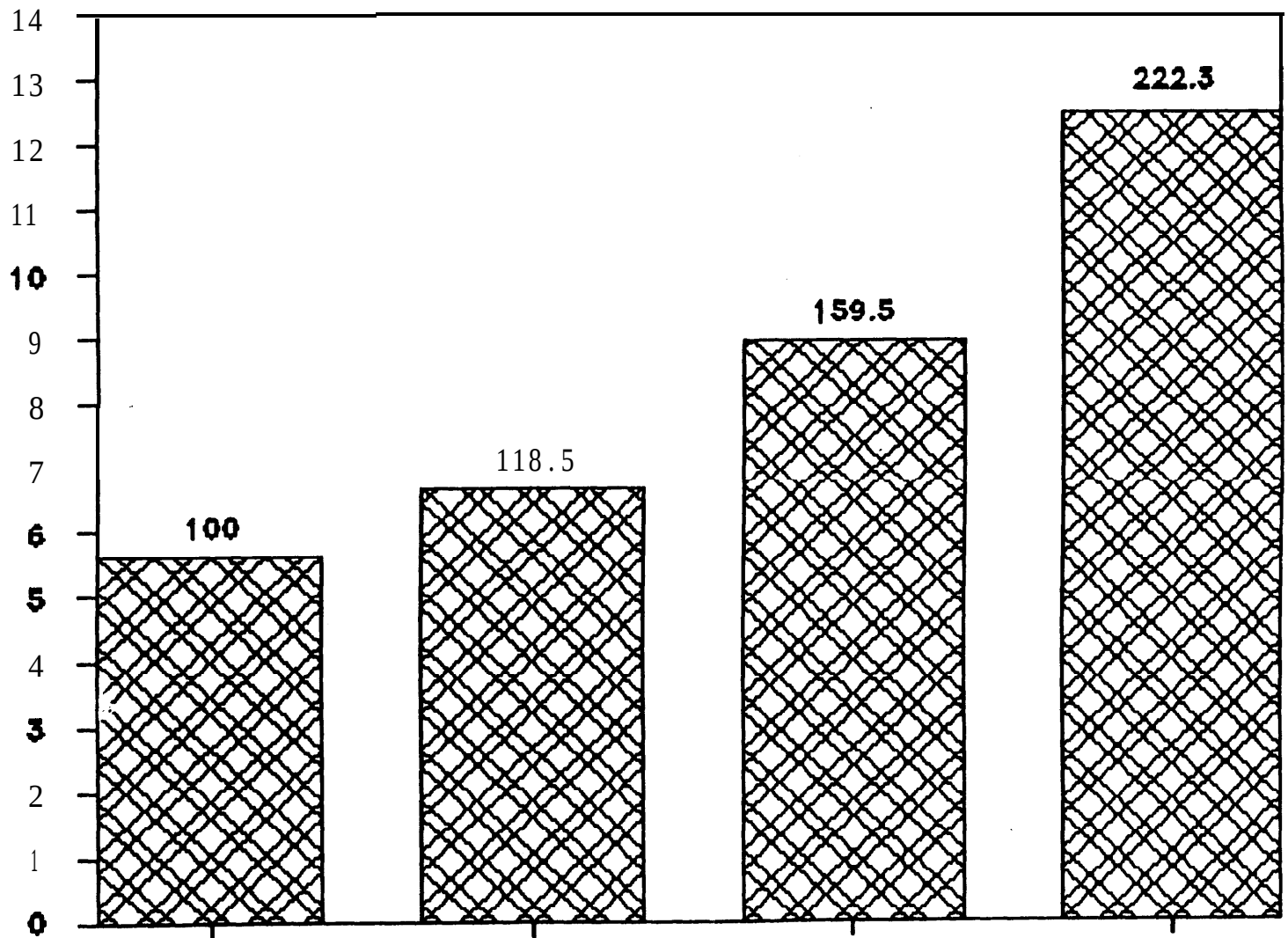
BIJLAGE V

OVERZICHT VAN DE
GEWESTELIJKE MILIEUDIENSTEN

BIJLAGE VI

EVOLUTIE BELEIDSRUIMTE MINA-BELEID

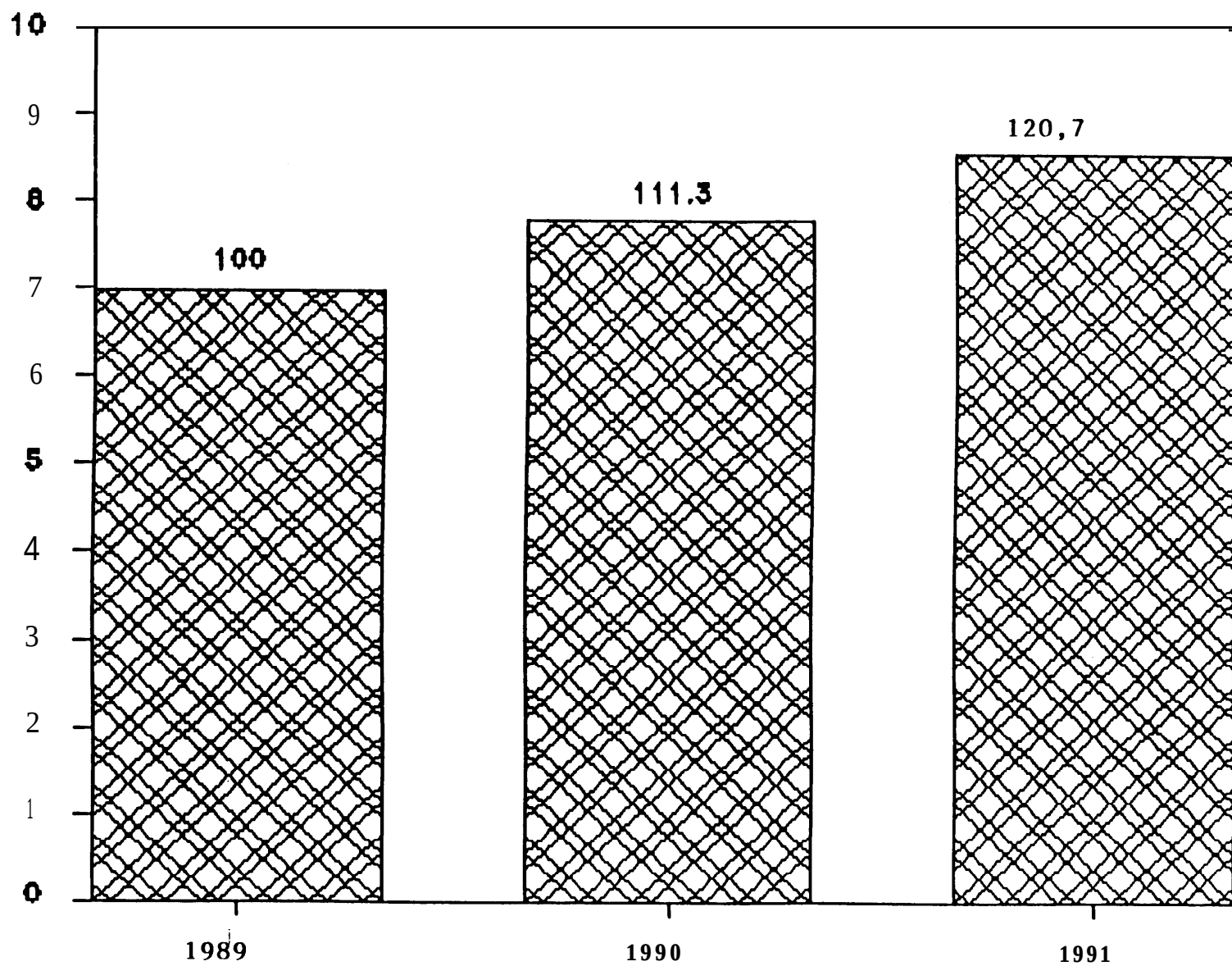
evolutie beleidsruimte MINA – Beleid

BIJLAGE VII

EVOLUTIE BETALINGSKREDIETEN MINA-BELEID

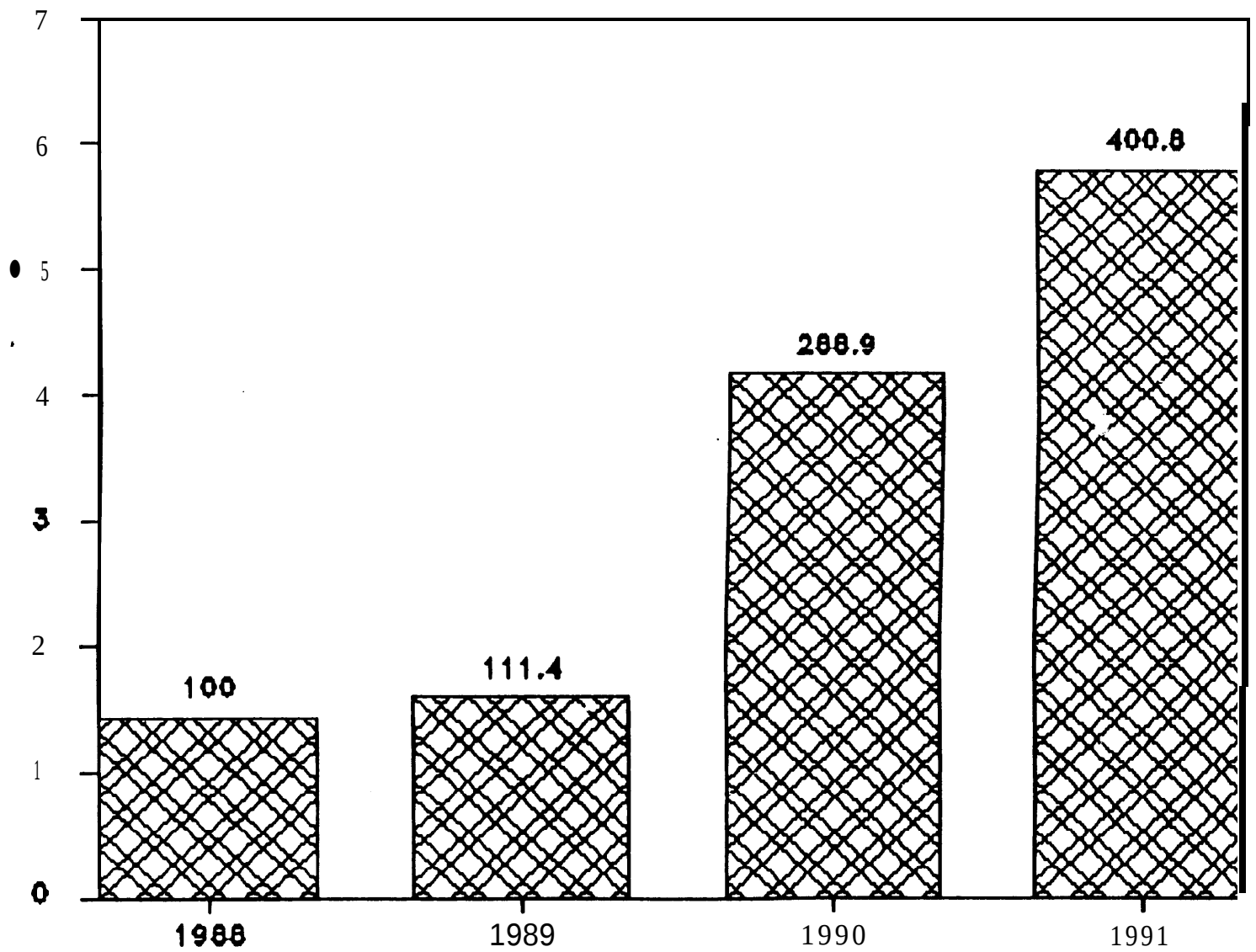
evolutie betalingskredieten MINA-Beleid

BIJLAGE VIII

EVOLUTIE MTLTEUHEFFTINGEN

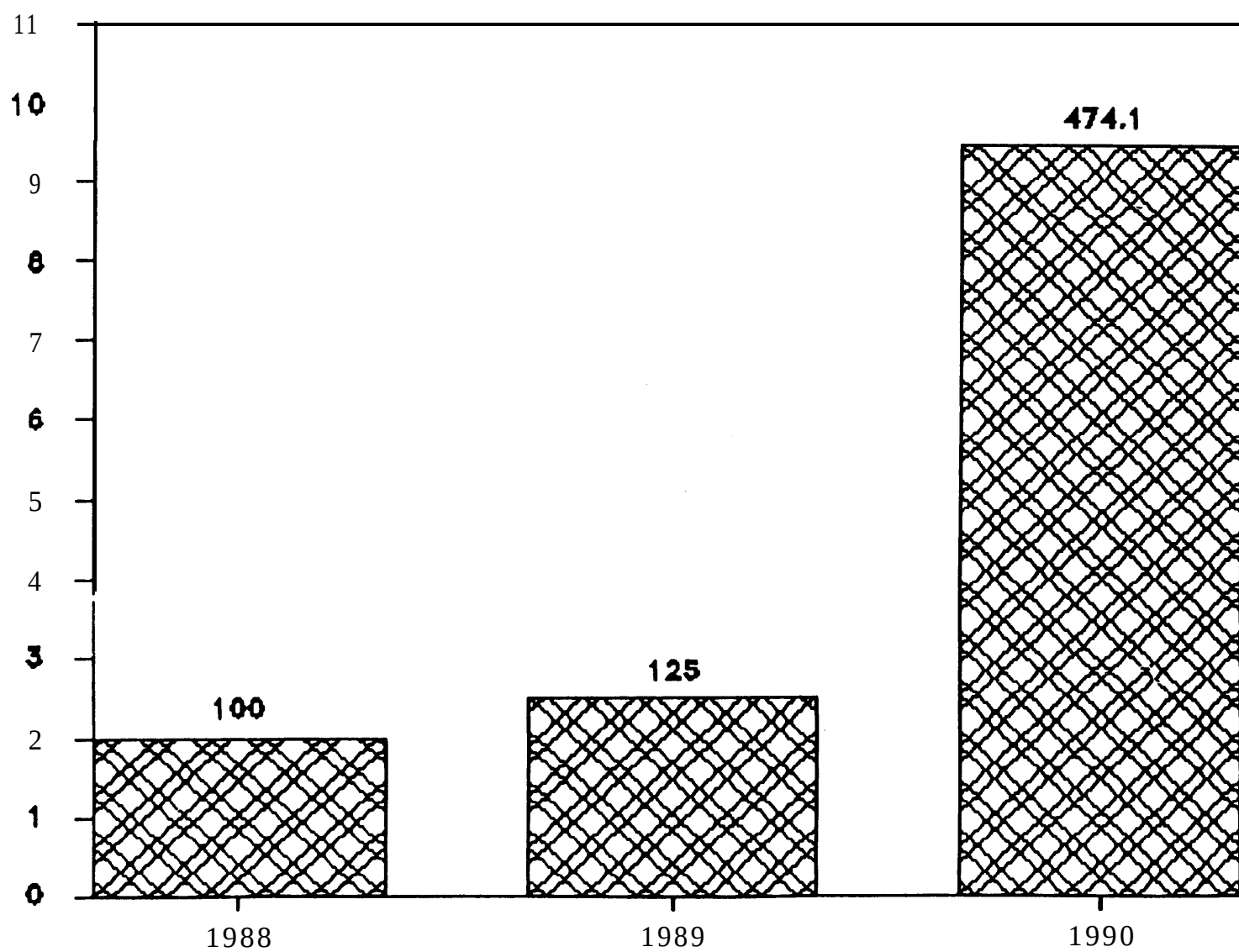
evolutie milieuhefftingen

BIJLAGE IX

EVOLUTIE MACHTIGINGEN MINA-FONDS

evolutie machtigingen mîna-fonds

BIJLAGE X

BEGROTINGSVOORSTEL 1991
SCHEMA EVOLUTIE BELEIDSRUIMTE

(in miljoenen frank)

	Realisaties 1989	Aangepast 1990	Ontwerp be- grotting 1991
1. Machtigingen			
a) Mina-fonds	2.000	2.500,0	9.481,0
b) Watervoorziening	200	290,0	290,0
c) Andere (in 1991 : variabele kredieten)	—	29,0	258,2
Totaal machtigingen	2.200,0	2.819,0	10.029,2
2. Vastleggingskredieten (in hoofdzaak investeringsprogramma)			
a) Leefmilieu	1.609,8	1.902,3	750,6
b) Groenvoorziening en Natuurbehoud	341,8	406,0	562,5
c) Landinrichting	958,2	1.095,6	993,2
d) Watervoorziening	539,5	461,5	313,0
Totaal VK	3.449,3	3.865,4	2.619,3
3. Niet gesplitste kredieten (-correlatieve)			
a) Leefmilieu	386,8	76,5 (1)	217,1
b) Natuurbehoud	136,2	155,3	71,5
c) Landinrichting	365,9	923,9	1.090,3
d) Watervoorziening	3,6	0,0	0,0
e) Kabinet	82,6	86,4	86,5
f) Sectie 14	41,4	44,5	52,0
Totaal NGK	1.016,5	1.286,6	1.517,4
4. Bijkomende middelen waterzuivering	—	1 .000,0	(2)
Totalen (1 + 2 + 3 + 4)	6.665,8	8.971,0 + 34,6 %	14.165,9 + 57,9 %

(1) Daling t.o.v. 1989 ingevolge overheveling dotaties OVAM naar Mina-fonds

(2) Naar **Mina-fonds**

MINA-FONDS — MACHTIGING 1991

(in miljoenen frank)

337,4	→ werkingsdotatie OVAM
800,0	→ werkingsdotatie algemeen VMM
1.300,0	→ werkingsdotatie exploitatie VMM
125,0	→ Beheer Groen, Waters en Bossen
250,0	→ Toepassing mestdecreet
300,0	→ Natuurontwikkelingsplan
1.400,0	→ Preventie- en recyclageprojecten en Impulsprogramma milieutechnologie
1.500,0	→ Realisatie afvalstoffenplan
3.082,4	→ Vlaamse Milieuholding (NV Aquafin)
250,0	→ Toepassing KB 23/7/81 (o.m. containerparken)
136,0	→ Diverse uitgaven (o.m. studieprojecten)
0,2	→ Uitgaven voor orde
9.481,0	→ Globale machtiging (= vastleggingskredieten Mina-fonds).

(in miljoen frank)

a) Leefmilieu (sectie 71)

38,4	→	Studies	
500	→	Investeringsdotatie VMZ oude installaties	
200	→	Meetnetten	

738,4	
12,2	→ Diverse

750,6

b) Groen (sectie 72)

305,0	→	Verwervingen	71.61	
120,0	→	Investeringsdotatie	73.61	
(45,0)	→	Betoelaging	63.61	via Investeringsfonds gemeenten
25,5	→	Steun privé bosbouw	51.62	
112,0	→	Lopende uitgaven e.a.	12.63	
			12.64	

562,5

c) Landinrichting (sectie 73)

= terugkeer naar '89 100 % (IP)

400,0	→	Ruilverkaveling	61.03	
130,0	→	Onbevaarbare waterlopen	63.20	
(+ 185,0)	→	2 ^e en 3 ^e cat. (+ 185 via Investeringsfonds)		
460,0	→	Onbevaarbare waterlopen	73.20	
		1 ^{ste} cat.		
3,2	→	Diverse e.a.	63.19	

993,2

d) Water

200,0	→	Subsidiëring prod.	51.80	
110,0	→	Afwerking gestarte projecten grote waterbouwkundige werken	73.82	
3,0	→	Studies	12.59	

313,0

OVERZICHT VOORNAAMSTE NIET GESPLITSTE KREDIETEN

(in miljoenen frank)

a) Leefmilieu (sectie 71)

29,6	→	Gewestdotatie IHE	41.01	
20,0	→	Mina-raad	41.02	
130,1	→	Algemene dotatie VMM	43.28	
15,0	→	Leefmilieucampagne	12.30	
22,4	→	Andere uitgaven	12.01	
			12.58	
			74.01	
			e.a.	

217,1

1.022,3	→	Spijzingskrediet Mina	61.03	
1.826,1	→	Financiële lasten	43.30	
			31.30	
			51.30	
			63.10	

3.065,5

(in miljoen frank)

b) Natuur- en groenvoorziening (sectie 72)

7,5	→ Loonkosten	11.14
20,3	→ Werkingskosten	12.01 - 12.70
9,7	→ Werkingstoelagen verenigingen	33.01
34,0	→ Vermogensuitgaven (o.a. aankoop wagen)	74.01

 71,5

c) Landinrichting (sectie 73)

683,2	→ Dotatie VLM	41.41 + 61.41
375,3	→ Lopende uitgaven waterlopen 1 ^{ste} cat.	12.28
31,8	→ Andere	12.01
		12.25
		74.01

 1.090,3

d) Watervoorziening (sectie 74)

384,5	→ Intrestlasten VMM	41.01
229,0	→ Aflossingslast VMM	61.01

 613,5

BIJLAGE XI

UITVOERINGSTOESTAND INVESTERINGSPROGRAMMA 1990

(in miljoenen frank)

Sectie	Betreft	VK 1990 aangepast	vastgelegd per 31.10.1990 in miljoen	in %
71	Leefmilieu	1.859,8	987,9	53,1
72	Groenvoorziening en Natuurbehoud	270,0	175,5	65,0
73	Landinrichting	1.095,1	676,8	61,8
74	Watervoorziening	458,5	222,5	48,5
		3.683,4	2.062,7	56,0

Globaal

1. 3.683,4 → VK 1990 aangepast aan 100 %
x 75 % → **Vrijgave** percentage door VE tot heden
 2.762,6 → plafond per 31 oktober 1990
2.062,7 → 74,7 % van plafond is benuttigd
 2.762,6
2. In de cijfers inzake werkelijke vastleggingen is nog geen rekening gehouden met reeds besliste of onderzochte dossiers, welke nog niet bij de controleur der vastleggingen zijn aangerekend.

Sectie 71 — Leefmilieu

Art.	Betreft	VK 1990 aangepast	Vastgelegd per 31.10.90
51.82		p.m.	—
63.11		292,5	292,0
63.21		1.465,1	692,6
63.22		90,0	2,0
73.81		2,3	0,0
73.82		9,9	1,3
		1.859,8	987,9 = 53,1 %

Sectie 72 — Groenvoorziening en Natuurbehoud

Art.	Betreft	VK 1990 aangepast	Vastgelegd per 31.10.90
63.61		45,0	9,1
71.61		180,0	148,3
73.61		45,0	18,1
		270,0	175,5 = 65,0 %

Sectie 73 — Landinrichting

Art.	Betreft	VK 1990 aangepast	Vastgelegd per 31.10.90
61.03		359,0	254,3
63.19		2,7	1,6
63.20		258,9	145,1
73.20		474,5	275,8
		1.095,1	676,8 = 61,8 %

Sectie 74 — Watervoorziening

Art.	Betreft	VK 1990 aangepast	Vastgelegd per 31.10.90
51.80		270,0	162,5
73.82		188,5	60,0
		458,5	222,5 = 48,5 %

BIJLAGE XII

Overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de GIMV

OVEREENKOMST

Ondergetekende partijen :

— het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting (verder de Gemeenschapsminister genoemd), handelende in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Executieve dd. 15 december 1989 ;

— de n.v. Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen, met zetel te 2018 Antwerpen, Karel Oomsstraat 37, alhier vertegenwoordigd door :

— de heer R. van Outryve d'Ydewalle, voorzitter, wonende te Beernem, Driekonin-
gen 3a ;

— de heer G. Van Acker, directeur-generaal, wonende te Overijse, Kokerlaan 27.

Handelend voor de Milieuholding-in-oprichting, waarvan hierna sprake.

Hierna „GIMV” genaamd.

Hebben vooreerst de volgende vaststellingen gedaan

De Raad van Bestuur van de GIMV heeft op 21 november 1989 de beslissing genomen een milieuholding — verder aan te duiden als de Milieuholding — op te richten in toepassing van art. 5, § 2 van haar statuten, waarvan zij zelf de enige aandeelhouder is, met een maatschappelijk kapitaal van 100 miljoen BEF. Deze vennootschap die door de Vlaamse Executieve erkend is als gespecialiseerde dochtervennootschap van de GIMV, zal via kapitaalparticipaties, al dan niet converteerbare of achtergestelde leningen of andere financieringstechnieken, tussenkomen in het kapitaal en/of vreemd vermogen van ondernemingen en/of studiesyndicaten die aanleiding kunnen geven tot de oprichting van ondernemingen.

Deze financiering moet als uiteindelijk doel hebben de realisatie van milieuprojekten door ondernemingen die dit als hoofdactiviteit hebben. Ze kan gebeuren door de Milieuholding of lopen via participaties in andere maatschappijen. Dit alles in het kader van het industrieel en milieubeleid van de Vlaamse Executieve.

Beide partijen stellen daarenboven vast dat vele projekten die rechtstreeks een oplossing zoeken voor één of ander algemeen of specifiek milieuprobleem enerzijds zeer risicovol kunnen zijn en anderzijds vrij kapitaalintensief, zodat een succesvolle realisatie ervan slechts haalbaar is mits een overheidsinbreng op het niveau van de directe kapitaalbehoeften.

De Gemeenschapsminister heeft in uitvoering van het Mina-plan m.b.t. de begroting 1989, goedgekeurd bij decreet van 5 juli 1989, een bijzonder Mina-Fonds opgericht.

Op zijn voorstel heeft de Vlaamse Executieve beslist op 15 december 1989 tot de vastlegging van kredieten op de begroting 1989 ten bedrage van 1.950 miljoen frank, in het Mina-fonds, die zullen worden aangewend door de GIMV via de Milieuholding, om de realisatie van milieuprojekten mogelijk te maken en te stimuleren.

Vervolgens zijn partijen overeengekomen wat volgt

Artikel 3

De Milieuholding wordt bij deze het recht toegekend trekkingsrechten uit te oefenen op het Mina-Fonds. De Gemeenschapsminister verbindt er zich toe in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Executieve van 15 december 1989, voor een bedrag van 1.950 miljoen frank vast te leggen op de begroting 1989 (Mina-Fonds, 60.10.03A) als trekkingsrechten voor de milieuholding. Daartoe zal onmiddellijk een bedrag van 1.950 miljoen frank vastgelegd worden lastens de machtiging voorzien in artikel 84 van het decreet van 5 juli 1989 houdende de begroting van 1989 (Mina-Fonds). Deze trekkingsrechten hebben het karakter van voorwaardelijk terugbetaalbare en renteloze voorschotten.

Deze trekkingsrechten zullen aangewend worden voor projecten die vallen binnen de bevoegdheidsomschrijving van de Gemeenschapsminister, zoals vastgelegd in de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 en dienen te passen in het concrete milieubeleid van de Vlaamse Executieve.

Daarbij dient elk project levensvatbaar te zijn, wat moet blijken uit een businessplan.

Artikel 2

Zo de Milieuholding trekkingsrechten uitoefent op het Mina-Fonds, zal zij deze gelden aanwenden voor een bepaald projekt, samen met haar eigen inbreng in dezelfde vorm en onder identieke voorwaarden.

De eigen inbreng van de Milieuholding zal zich daarbij moeten verhouden tot de trekkingsrechten in de verhouding 1 tot maximaal 40 ; de Milieuholding kan evenwel, in een bepaald dossier, beslissen af te zien van de uitoefening van trekkingsrechten of zelf een grotere inbreng te doen met eigen gelden dan in die voormelde verhouding 1 tot 40.

De beslissing om beroep te doen op de trekkingsrechten op het Mina-Fonds en in welke mate berust bij de Raad van Bestuur van de Milieuholding onverminderd de bepalingen van artikel 3 hierna.

Artikel 3

Dossiers voor participatie en/of financiële tussenkomst kunnen aangebracht worden bij de Milieuholding zowel door particulieren, openbare besturen als door de diensten van de Gemeenschapsminister ; daarboven kan de Milieuholding zelf initiatieven nemen. Het is evenwel de uitsluitende bevoegdheid van de Raad van Bestuur van de Milieuholding het ingediende dossier te evalueren en gebeurlijk goed te keuren.

Zodra zou blijken, in de loop van het onderzoek bij de Milieuholding van het dossier, dat de uitvoering (slechts) mogelijk zou zijn mits uitoefening van trekkingsrechten op het Mina-Fonds, zal de Milieuholding de Gemeenschapsminister contacteren met het oog op de reservering van de nodige betalingsmiddelen voor het betrokken projekt. Na goedkeuring van het dossier door de Raad van Bestuur van de holding zal aan de Gemeenschapsminister de definitieve toekenning van de trekkingsrechten worden gevraagd. De Gemeenschapsminister zal per dossier zijn goedkeuring moeten verlenen voor de toekenning van de trekkingsrechten. Hiervoor zal het dossier met de nodige documentatie ter staving worden voorgelegd aan de Gemeenschapsminister met inbegrip van een opnemingschema van de gevraagde trekkingsrechten.

De Gemeenschapsminister zal erover waken dat de behandeling van de aanvragen door zijn diensten op een expeditieve wijze verloopt.

Artikel 4

De modaliteiten voor het gebruik van de trekkingsrechten op het Mina-Fonds, worden als volgt vastgelegd :

— In principe zal de Milieuholding tussenkomen bij voorkeur onder de vorm van kapitaalparticipaties met vaste terugkoopverbintenis met een zo hoog mogelijk rendement, conform de wettelijke bepalingen terzake.

— Bij het terugvloeien naar de Milieuholding van de financiële middelen die ter beschikking werden gesteld voor een projekt door het Mina-Fonds en de Milieuholding, zullen de ontvangen bedragen verdeeld worden tussen het Mina-Fonds en de Milieuholding pro rata het geheel van de middelen door elk van hen ter beschikking gesteld voor het betrokken projekt. Ingeval de voor een bepaald projekt geïnvesteerde of uitgeleende bedragen niet geheel zouden worden terugbetaald tengevolge van een faillissement of een definitieve waardevermindering, zal het niet teruggestorte bedrag aan het Mina-Fonds, van rechtswege worden kwijtgescholden als schuld van de Milieuholding t.o.v. het Mina-Fonds. Deze definitieve waardevermindering zal moeten blijken uit een attest van de commissaris-revisor van de Milieuholding dat aan de Gemeenschapsminister zal worden bezorgd.

— Alle andere inkomsten van de Milieuholding zullen jaarlijks als volgt verdeeld worden. Onder inkomsten worden hier begrepen : dividenden, management fees, intres-

ten en meerwaarden. Aan de GIMV zal een cumulatief preferent dividend uitgekeerd worden, gelijk aan de alsdan geldende intrestvoet voor lange termijnleningen verhoogd met een premie van 5 procentpunten en dit op het door de GIMV in de Milieuholding ingebrachte kapitaal. Het saldo van de inkomsten van de Milieuholding zal verdeeld worden tussen het Mina-Fonds en de GIMV pro rata het geheel van de middelen door elk van hen ter beschikking gesteld van de Milieuholding en nog niet teruggestort of definitief kwijtgescholden.

— De bedragen die worden teruggestort op het Mina-Fonds zullen terug ter beschikking gesteld worden van de Milieuholding als trekkingsrechten, overeenkomstig de instructies van de Gemeenschapsminister en binnen de perken van de machtiging voorzien in het begrotingsdecreet van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 5

De bepalingen van deze overeenkomst zullen eveneens van toepassing zijn op nieuwe middelen die gebeurlijk worden ter beschikking gesteld door de Vlaamse Executieve voor de Milieuholding.

Artikel 6

Deze overeenkomst loopt voor onbepaalde duur met een minimum evenwel van 5 jaar te rekenen vanaf heden. Na afloop van deze periode van 5 jaar zal de overeenkomst door ieder van de partijen ten allen tijde kunnen opgezegd worden mits een vooropzeg van 2 jaar.

Opgemaakt in tweevoud, te Brussel, op 20 december 1989 waarvan elk der partijen erkent een exemplaar ontvangen te hebben.

Voor de GIMV

Voorzitter

R. VAN OUTRYVE D'YDEWALLE

Voor het Vlaamse Gewest

***Gemeenschapsminister van Leefmilieu,
Natuurbehoud en Landinrichting***

T. KELCHTERMANS

Directeur-generaal

G. VAN ACKER

BIJLAGE XIII

Toelichtingen bij de middelen- en uitgavenbegroting (Stuk 6 (1989-1990) – Nr. 1)

ERRATA

blz. 124 TABEL

b) Basisallocaties.

3. Waterzuivering V.K. 89 : 1.269,6 i.p.v. 1.292,6.
O.K. 91 : 1.292,6 i.p.v. 1.316,2.

Totalen : V.K. 89 : 1.609,8 i.p.v. 1.632,8.
O.K. 91 : 1.660,8 i.p.v. 1.684,4.

blz. 130, laatste paragraaf laten wegvallen.
blz. 131, eerste paragraaf 1

blz. 135 TABEL

b) basisallocaties.

Totaal V.K. 91 : 993,2 i.p.v. 995,2.
